

**UCHWAŁA NR XCIV/2449/18
RADY MIASTA KRAKOWA**

z dnia 7 lutego 2018 r.

w sprawie przyjęcia dokumentu „Strategia Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030.”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r., poz. 1875) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się dokument „Strategia Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030.”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. 1. Z dniem wejścia w życie niniejszej uchwały traci moc Uchwała nr LXXV/742/05 Rady Miasta Krakowa z dnia 13 kwietnia 2005 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Krakowa.

2. Zobowiązuje się Prezydenta Miasta Krakowa do przedkładania Radzie Miasta Krakowa projektów nowelizacji obowiązujących programów strategicznych dostosowujących je do dokumentu „Strategia Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030.”, oraz projektów nowych programów strategicznych przewidzianych w tym dokumencie.

§ 3. Zobowiązuje się Prezydenta Miasta Krakowa do przedkładania Radzie Miasta Krakowa corocznie w terminie do 30 września Raportu z realizacji Strategii Rozwoju Krakowa, poczynwszy od roku następnego po roku podjęcia niniejszej Uchwały.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Krakowa.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miasta Krakowa

Bogusław Kośmider

STRATEGIA ROZWOJU KRAKOWA

TU CHCĘ ŻYĆ. KRAKÓW 2030.

Kraków 2017

UCZESTNICZĄCY W PRACACH NAD STRATEGIĄ ROZWOJU KRAKOWA 2030

SPORZĄDZAJĄCY:

Jacek Majchrowski, Prezydent Miasta Krakowa

NADZÓR MERYTORYCZNY:

Elżbieta Koterba, Zastępca Prezydenta
ds. Rozwoju Miasta Krakowa

STERUJĄCY PROCESEM BUDOWY DOKUMENTU W URZĘDZIE MIASTA KRAKOWA:

Tadeusz Trzmiel, Zastępca Prezydenta Miasta
Krakowa ds. Inwestycji i Infrastruktury

Andrzej Kulig, Zastępca Prezydenta Miasta
Krakowa ds. Polityki Społecznej, Kultury i
Promocji Miasta

Katarzyna Król, Zastępca Prezydenta Miasta
Krakowa ds. Edukacji i Sportu

Lesław Fijał, Skarbnik Miasta Krakowa

Paweł Stańczyk, Sekretarz Miasta Krakowa

Marta Nowak, Dyrektor Magistratu

Bogdan Dąsał, Pełnomocnik Prezydenta Miasta
Krakowa ds. Osób Niepełnosprawnych

Marzena Paszkot, Pełnomocnik Prezydenta
Miasta Krakowa ds. Rodziny

Anna Okońska-Walkowicz, Doradca Prezydenta
Miasta Krakowa ds. Polityki Senioralnej

Krzysztof Pakoński, Generalny Audytor

KOORDYNATOR MERYTORYCZNY PRAC:

Jacek Woźniak, Zastępca Dyrektora Wydziału
Rozwoju Miasta (od września 2015)

Rafał Kulczycki, Dyrektor Wydziału Rozwoju
Miasta, **Marta Żak**, Zastępca Dyrektora Wydziału
Rozwoju Miasta (do sierpnia 2015)

ZESPÓŁ EKSPERTÓW:

Beata Bujak-Szwaczka, Wyższa Szkoła
Europejska im. ks. Józefa Tischnera; **Michał
Chrzanowski**, Uniwersytet Jagielloński; **dr
Michał Dulak**, Uniwersytet Jagielloński
Przemek Dziewitek, Stowarzyszenie Pracownia
Obywatelska; **dr hab. Łukasz Gawel**, Uniwersytet
Jagielloński; **dr hab. Jacek Gądecki**, Akademia
Górnictwo-Hutnicza w Krakowie; **prof. Jarosław
Górniak**, Uniwersytet Jagielloński; **dr Krzysztof
Jakóbiak**, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie;
prof. Anna Karwińska, Uniwersytet Ekonomiczny
w Krakowie; **prof. Tadeusz Kudłacz**, Uniwersytet
Ekonomiczny w Krakowie; **Jacek Kwiatkowski**,
Fundacja Małopolska Izba Samorządowa; **dr Piotr
Lityński**, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie;
prof. Aleksander Noworól, Uniwersytet
Jagielloński, Uniwersytet Ekonomiczny w

Krakowie; **prof. Ewa Okoń-Horodyńska**,
Uniwersytet Jagielloński; **Bożena Pietras-Goc**,
FRDL Małopolski Instytut Samorządu
Terytorialnego i Administracji; **prof. Jacek
Szlachta**, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie;
prof. Krzysztof Zieliński, Akademia Górniczo-
Hutnicza w Krakowie; **prof. Zbigniew Zuziak**,
Politechnika Krakowska

PRZEDSTAWICIELE WYDZIAŁU ROZWOJU MIASTA:

Jan Adam Barański, Agata Chelstowska, Agnieszka
Czerwińska, Renata Filip, Wojciech Gorczyca,
Leszek Jasiński, Magdalena Kałwa, Rusłana
Krzemińska, Anna Niemiec, Tomasz Ostrowski,
Wojciech Piątkowski, Marta Skalny

PRZEDSTAWICIELE URZĘDU MIASTA KRAKOWA, MIEJSKICH JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH I INNYCH PODMIOTÓW ZAANGAŻOWANYCH W PRACĘ:

Dariusz Domajewski, Zastępca Dyrektora,
Wydział Edukacji; **Łukasz Franek**, Zastępca
Dyrektora, Zarząd Infrastruktury Komunalnej i
Transportu; **Bożena Kaczmarska-Michniak**,
Dyrektor, Biuro Planowania Przestrzennego; **Piotr
Kempf**, Dyrektor, Zarząd Zieleni Miejskiej w
Krakowie; **Anna Korfel-Jasińska**, Dyrektor,
Wydział Edukacji; **Witold Kramarz**, Dyrektor,
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie;
Alina Kwaśniak, Dyrektor, Biuro Skarbnika;
Michał Marszałek, Dyrektor, Biuro ds. Ochrony
Zdrowia; **Katarzyna Olesiak**, Dyrektor, Wydział
Kultury i Dziedzictwa Narodowego; **Ewa
Olszowska-Dej**, Dyrektor, Wydział Kształtowania
Środowiska; **Paweł Opach**, Zastępca Dyrektora,
Wydział Sportu; **Ryszard Pażucha**, Kierownik,
Wydział Mieszkalnictwa; **Robert Piaskowski**,
Zastępca Dyrektora, Krakowskie Biuro
Festiwalowe; **Mateusz Płoskonka**, Dyrektor, Biuro
Miejski Ośrodek Wspierania Inicjatyw
Społecznych; **Katarzyna Rajss-Kaluźna**, Miejski
Architekt Krajobrazu; **Wacław Skubida**, Dyrektor,
Wydział Gospodarki Komunalnej; **Łukasz
Szewczyk**, Zastępca Dyrektora, Wydział
Gospodarki Komunalnej; **Joanna Szulborska-
Łukaszewicz**, Główny Specjalista, Wydział Kultury
i Dziedzictwa Narodowego; **Przemysław
Waśniowski**, Kierownik, Wydział Bezpieczeństwa i
Zarządzania Kryzysowego; **Oliwia Wisłocka-
Miarecka**, Główny Specjalista, Wydział
Kształtowania Środowiska; **Daniel Wrzosek**,
Dyrektor Biura, Stowarzyszenie Metropolia
Krakowska

Spis treści

I. WPROWADZENIE	4
II. PARTYCYPACYJNY PROCES BUDOWANIA STRATEGII ROZWOJU KRAKOWA	11
III. ANALIZA SWOT	15
IV. PLAN STRATEGICZNY	21
V. WDRAŻANIE STRATEGII ROZWOJU KRAKOWA.....	64
VI. RAMY FINANSOWE STRATEGII ROZWOJU KRAKOWA.....	69
VII. WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH	71

I. WPROWADZENIE

WYZWANIA

Kraków, podobnie jak inne duże miasta Europy i świata pod koniec drugiej dekady XXI wieku, stoi wobec istotnych wyzwań rozwojowych. Najważniejsze z nich dla naszego Miasta to:

- poprawa jakości środowiska przyrodniczego, w tym przede wszystkim powietrza; dostosowanie do polityki klimatycznej, szczególnie w zakresie ograniczania emisji zanieczyszczeń i poprawa efektywności energetycznej; budowanie „odporności” Miasta na negatywne skutki zmian klimatycznych;
- zdolność przyciągania najlepszych kadr, w tym studentów, dla dalszego rozwoju nowoczesnej gospodarki, zachęcenie ich do związania się z Miastem;
- procesy demograficzne, w tym starzenie się społeczeństwa; potrzeba dostosowania usług publicznych do potrzeb osób starszych;
- poprawa ładu przestrzennego; podniesienie jakości i estetyki przestrzeni publicznych, poddawanych silnej presji procesów inwestycyjnych; potrzeba równoważenia rozwoju Miasta, tak by było spójne i funkcjonujące jako jeden organizm;
- niekontrolowana suburbanizacja w Krakowskim Obszarze Metropolitalnym;
- wycofywanie się części społeczeństwa w prywatność, niechęć do uczestniczenia w tworzeniu wspólnoty, postaw obywatelskich i lokalnych więzi społecznych;
- oczekiwania ludzi młodych związane z nowym miejskim stylem życia, obejmującym dostępność atrakcyjnych przestrzeni dla wspólnej pracy i spędzania wolnego czasu, będących w zasięgu spaceru lub dojazdu rowerem;
- zbyt wysoki udział samochodów indywidualnych w systemie transportowym Miasta i Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego; potrzeba radykalnego zwiększenia mobilności przestrzennej m.in. poprzez rozwój transportu zbiorowego;
- negatywne skutki globalizacji w postaci m.in. gwałtownych wahań koniunktury oraz zwiększonej mobilności rynku pracy;
- niepewność wynikająca z procesów ekonomicznych i politycznych, toczących się w Unii Europejskiej i na jej zewnętrznych granicach;
- przygotowanie mentalne i instytucjonalne na przybycie znaczących liczebnie grup ludzi, niosących ze sobą nowe kultury i nowe style życia;
- zapewnienie dla polityki rozwoju nowych źródeł finansowania wobec spodziewanego radykalnego ograniczenia bezzwrotnych funduszy zagranicznych;
- ograniczenie negatywnego wpływu masowego ruchu turystycznego na funkcjonowanie Miasta i jakość życia mieszkańców;
- uczynienie Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego bardziej zintegrowanym, zwartym terytorium, co pozwoli na jego lepsze powiązanie i wykorzystanie potencjałów, a w konsekwencji zwiększenie konkurencyjności Krakowa i całego obszaru.

Tak zdefiniowane wyzwania stojące przed Miastem, znajdują w Strategii Rozwoju Krakowa propozycje rozwiązań i konkretnie zaplanowane obszary działań. Podzielone na 6 tematycznych obszarów, przywołują nie tylko wizję przyszłości, ale przede wszystkim stają się realnym kształtem zmian rozwojowych Krakowa, nowoczesnego miasta z tradycjami, miasta, w którym chce się żyć.

NAJWAŻNIEJSZE ZASOBY KRAKOWA

Unikalne walory miasta, warunkujące jego rozwój pozwalają skutecznie stawiać czoło narastającym problemom globalnym. Na nich opiera się rozwój gospodarczy oraz wzrost jakości życia:

→ **Ludzie**

Kraków dysponuje wysokiej jakości kapitałem ludzkim. W czasach negatywnych trendów demograficznych Kraków jest miastem świadomego wyboru miejsca zamieszkania, pracy, nauki, spędzania wolnego czasu. Kraków jest atrakcyjny dla ludzi wykształconych i kreatywnych.

→ **Kultura**

Budowany od wieków zasób materialny i duchowy, tożsamość i tradycja narodowa. Z kultury wynika kreatywność, skłonność do innowacji i eksperymentów. Kultura uwrażliwia na codzienność i otwiera na rozwój.

→ **Ośrodek akademicki**

Od ponad 650 lat Kraków to Uniwersytet. Ośrodek akademicki jest trwale zespolony z miastem; buduje unikalny zasób wiedzy. Jest kluczem do konkurencyjności i innowacyjności tak Miasta, jak i całego regionu.

→ **Ważny ośrodek religijny**

Na przestrzeni wieków Kraków był miejscem życia i działalności wielu świętych. Odbývają się w nim ważne wydarzenia religijne, ma znaczący potencjał jako cel światowej turystyki religijnej.

→ **Gospodarka oparta na wiedzy**

Zupełnie nowy proces w życiu gospodarczym miasta, który włącza Kraków w obieg nowoczesnej ekonomii świata.

WARTOŚCI I ZASADY

Jako wspólnota samorządowa jesteśmy zgodni w potrzebie odwoływania się do zestawu norm, którymi trzeba się kierować w zarządzaniu miastem, realizacji polityk publicznych, czy codziennych kontaktach z mieszkańcami. Wartości i zasady, odwołując się do postawy obywatelskiej, wzmacniają nasze poczucie wspólnotowości.

→ **Odpowiedzialność**

Odpowiedzialność za czyny, słowa. Szanowanie zobowiązań, wiarygodność. Odpowiedzialność zawiera w sobie także solidarność z innymi osobami. To również sprawność struktur samorządowych, rozumiana jako skuteczność działania, odpowiedzialność za wysoką jakość życia oraz przestrzeń publiczną.

→ **Otwartość**

Gotowość na przyjęcie nowego lub innego – człowieka, idei, pomysłu. Gotowość na kompromis dotyczący wizji i priorytetów rozwoju Krakowa. Otwartość na nowe propozycje rozwiązywania spraw społecznych. Otwartość na przyjeżdżających do Krakowa; także otwartość na otaczające nas gminy.

→ **Dialog społeczny**

Rozumiany jako zachęta i inspiracja kierowana do mieszkańców do angażowania się w rozwój Miasta i współdecydowania o nim. Uwzględnia interesy różnych grup, buduje efektywne mechanizmy porozumiewania się.

→ **Budowanie konkurencyjności**

Całość polityki rozwoju Miasta powinna być ukierunkowana na trwałe wzmacnianie jego konkurencyjności, w oparciu o własne zasoby rozwojowe. W warunkach globalnej konkurencyjności i mobilności kapitału oznacza to przede wszystkim inwestowanie w kapitał ludzki i społeczny, także aktywne zaangażowanie przedsiębiorców i inwestorów, gdyż od nich zależy w największym stopniu wzrost gospodarczy oraz inwestycje.

→ **Elastyczne reagowanie**

Sposób działania administracji samorządowej, który powoduje, że jest otwarta i zachęcająca mieszkańców do podejmowania nowych aktywności i wspólnego szukania rozwiązań. Jest gwarancją przetrwania kryzysów i właściwego reagowania na pojawiające się wyzwania i problemy.

→ **Równe szanse**

Oznacza równy dostęp dla mieszkańców, grup społecznych i środowisk do szans i możliwości jakie stwarzają zasoby i potencjał rozwojowy Miasta.

KRAKÓW PRZYSZŁOŚCI – NASZE ASPIRACJE

Zdefiniowanie wyzwań i określenie planu na rozwój Krakowa nie odbywa się w abstrakcyjnej próżni; istotnym wyznacznikiem stopnia podejmowanych aktywności są nasze aspiracje, nasz sposób myślenia o Krakowie przyszłości.

→ **Kraków – jedno z dwóch najważniejszych miast Polski**

Kraków ze względu na siłę demograficzną, ekonomiczną, społeczną i kulturową jest drugim miastem Polski. Dysponuje wyjątkowymi funkcjami metropolitalnymi, oddziałując – w różny sposób – na region, kraj, ale również Europę i świat. To miasto - „lokomotywa” rozwoju Małopolski, zapewnia większościowy wkład w takie dziedziny jak nauka, badania, nowoczesne technologie czy innowacje regionu.

rys. 1| Kraków - współpraca metropolitalna

→ **Kraków – silna europejska metropolia**

W klasyfikacjach ośrodków miejskich Europy wyróżnia się obszary metropolitalne, które decydują o jej rozwoju społecznym, gospodarczym oraz kulturowym. Kraków znajduje się w grupie takich miast jak m.in.: Barcelona, Edynburg, Glasgow, Nicea, Strasbourg czy Zurych. Zajmują one bardzo wysoką pozycję w skali globalnej oraz posiadają bogactwo aktywności, zapewniające wysoką jakość życia. We współczesnym świecie rośnie znaczenie powiązań funkcjonalnych dla pobudzania rozwoju, tworzących swoistą przestrzeń przepływów. Stąd tak duży nacisk chcemy położyć na budowanie sieci współpracy Krakowa z innymi metropoliami, tworzącymi innowacje i rozwój, wzmacniając międzynarodową pozycję Krakowa.

Szczególne znaczenie ma zacieśnianie współpracy z Warszawą – najsilniejszym ośrodkiem gospodarczym oraz z Górnym Śląskiem, z którym już obecnie Kraków tworzy funkcjonalny obszar gospodarczy, zamieszkiwany przez 6 mln ludzi. Kraków silnie i pozytywnie oddziałuje na swoje najbliższe otoczenie – Krakowski Obszar Metropolitalny, integrując przylegające do niego obszary.

rys. 2 | Kraków w sieci współpracy metropolii Europy

→ Miasto inteligentne (*smart city*)

Idea miast inteligentnych wpisuje się w szerszą koncepcję rozwoju przyjętą przez Unię Europejską, jaką jest tzw. inteligentny rozwój. W odniesieniu do miast jest rozumiany jako rozwój wspierający te zasoby rozwojowe, którymi miasto jest w stanie konkurować o nowe inwestycje oraz mieszkańców¹.

- Gospodarka (*smart economy*) – inteligentna gospodarka powinna opierać się na nowoczesnych usługach, przemyśle i sektorze badawczo-rozwojowym, dysponować rozwiniętymi przestrzeniami biznesowymi, generującymi rozwój branż kreatywnych, wykazywać się innowacyjnością, elastycznością rynku pracy oraz efektywną współpracą nauki i biznesu.
- Kapitał ludzki i społeczny (*smart people*) – inicjatorami zmian w mieście powinni być mieszkańcy, którzy, dzięki wysokim kwalifikacjom i kompetencjom, kreatywności i umiejętności współpracy, przy wsparciu technologii informacyjno-komunikacyjnych, są w stanie dążyć do ciągłej poprawy jakości życia w mieście.
- Jakość życia (*smart living*) – miasto inteligentne daje swoim mieszkańcom przyjazne miejsce do życia, w szczególności przez zapewnienie szerokiego dostępu do usług publicznych (w tym usług świadczonych *on-line*), wysokiej jakości edukacji, ochrony zdrowia i opieki nad ludźmi starszymi, nowoczesnej infrastruktury technicznej i społecznej, przez dążenie do uzyskania wysokiego poziomu bezpieczeństwa, zapewnienie atrakcyjnej oferty kulturalnej i zagospodarowania czasu wolnego, a także dbałość o stan środowiska naturalnego oraz tereny zielone.
- Mobilność (*smart mobility*) – miasto powinno posiadać zintegrowany i bezpieczny system transportowy, wykorzystujący rozwiązania sektora technologii informacyjno-komunikacyjnych. Dzięki nowoczesnej infrastrukturze miasto powinno tworzyć efektywną sieć powiązań o dużej szybkości, łączących wszystkie jego zasoby.
- Środowisko naturalne (*smart environment*) – miasto inteligentne optymalizuje zużycie energii, prowadzi działania na rzecz ochrony oraz adaptacji do zmian klimatu, działania zmniejszające emisję zanieczyszczeń do środowiska, a gospodarka zasobami miasta oparta jest na zasadzie zrównoważonego rozwoju, z wykorzystaniem infrastruktury opartej o nowoczesne technologie.
- Zarządzanie (*smart governance*) – przez inteligentne zarządzanie rozumie się zarządzanie publiczne, w którym istotną rolę odgrywają kompetencje, partycypacja społeczna w podejmowaniu decyzji, transparentność działania oraz wysoka jakość i dostępność usług publicznych. Wymaga to stworzenia zintegrowanego systemu zarządzania miastem, uwzględniającego uczestnictwo wszystkich użytkowników miasta w realizacji celów *smart city* oraz efektywnej współpracy sektora publicznego i prywatnego.

¹ W SRK 2030 wykorzystano prace prowadzone w ramach projektu „SMART_KOM. Kraków w sieci inteligentnych miast” – wspólnego przedsięwzięcia Krakowskiego Parku Technologicznego, Województwa Małopolskiego, Urzędu Miasta Krakowa oraz wiodących instytucji w obszarze *smart city* w Europie tj. Forum Virium z Helsinek oraz Uniwersytetu Technicznego w Wiedniu, których efektem była Strategia SMART_KOM.

DZIEDZINY, W KTÓRYCH CHCEMY, ABY KRAKÓW BYŁ LIDEREM:

- Przedsiębiorczość oparta na kreatywności (firmy technologiczne, startupy).
- Najbardziej zaawansowane usługi dla biznesu, wymagające wysoko wykwalifikowanych kadr.
- Przemysł czasu wolnego (w tym turystyka).
- Ośrodek naukowy i dydaktyczny, dysponujący konkurencyjną, w skali międzynarodowej, infrastrukturą badawczą i laboratoryjną.
- Jakość życia, w tym oferta spędzania czasu wolnego (*genius loci* Krakowa).
- Pełnienie funkcji symbolicznych, depozyt dziedzictwa i tożsamości narodowej, wizerunek najbardziej rozpoznawalnego na świecie polskiego miasta.
- Kreowanie współczesnej kultury artystycznej, rozwijającej się w lokalnym środowisku twórców i artystów.

PODCZAS PRAC NAD SRK 2030 PRZYJĘTO NASTĘPUJĄCE ZAŁOŻENIA:

- CEL: Strategia to wybór, zatem nie może być prostą sumą oczekiwań różnych środowisk. Koncentrujemy się na polityce rozwoju miasta oraz jakości życia mieszkańców.
- KOMPLETNOŚĆ: Strategia obejmie zagadnienia kluczowe dla rozwoju miasta i jakości życia mieszkańców, również te, które nie leżą w bezpośredniej kompetencji samorządu lokalnego.
- ZASIĘG: Strategia pokazuje konieczność myślenia o rozwoju miasta w kontekście szerszym niż jego granice administracyjne, obejmując Kraków wraz z otaczającym go obszarem metropolitalnym.
- FINANSE: Strategia jest planem uwzględniającym przede wszystkim finansowanie ze środków pochodzących z własnych zasobów, co pozwala uniezależnić realizację od możliwości pozyskania środków zewnętrznych.
- MIERZALNOŚĆ: Strategia ma zapewnić możliwość pomiaru realizacji jej celów.
- SKUTECZNOŚĆ: Strategia bez sprawnego mechanizmu zapewniającego wdrożenia będzie bezwartościowa.

II. PARTYCYPACYJNY PROCES BUDOWANIA STRATEGII ROZWOJU KRAKOWA

Strategia Rozwoju Krakowa powstała w wyniku wspólnego działania wielu grup i środowisk zaangażowanych od początku w prace planistyczne; jest zatem wspólnym pomysłem na przyszłość Krakowa. Od początku prac nad Strategią uwaga skupiona była na prowadzeniu otwartych dyskusji i inicjowaniu różnorodnych form zaangażowania mieszkańców.

Krok 1.....

Inauguracja prac 1 lipca 2013 r.; po przyjęciu założeń dla nowej Strategii – wrzesień 2013 r. – trwały prace analityczno - planistyczne, w wyniku których zostały zdefiniowane: wizja rozwoju Krakowa i misja samorządu.

Pod kierunkiem ekspertów pracowały zespoły obszarowe:

- Kraków – miasto aktywnych obywateli
- Kraków – nowoczesny ośrodek gospodarki
- Kraków miejsce zamieszkania i rekreacji
- Kraków metropolitalny
- Kultura i dziedzictwo kulturowe

Praca w zespołach prowadzona była warsztatowo z wykorzystaniem metody *world cafe*; w efekcie powstała diagnoza oraz analiza SWOT.

Krok 2....

Kolejny etap obejmował prace nad planem strategicznym SRK 2030. Prace w zespołach, pod przewodnictwem ekspertów obszarowych, doprowadziły do powstania uspołecznionej konstrukcji planu operacyjnego Strategii. Dzięki pracom warsztatowym zdefiniowane zostały: cele strategiczne, cele operacyjne, działania kluczowe oraz wstępne propozycje wskaźników monitorowania SRK 2030.

Krok 3....

Prowadzone było badanie ankietowe: techniką wywiadu ulicznego, na stronie internetowej oraz w szkołach, bibliotekach i siedzibach dzielnic pozyskano głos mieszkańców na temat oczekiwań co do przyszłości Krakowa. Zgromadzony materiał badawczy stał się kanwą do cyklu otwartych debat z udziałem przedstawicieli samorządu, instytucji naukowych, społecznych i gospodarczych.

Krok 4....

Powstała zintegrowana koncepcja komunikacji o Strategii i ruszyła wielopłaszczyznowa kampania informacyjna „Tu chcę żyć. Kraków 2030.” (czerwiec 2016). W jej ramach prowadzone były warsztaty i konsultacje na rzecz budowy platformy komunikacyjnej dla Strategii (poszukiwanie odpowiedzi na pytania: z kim należy współpracować, z jakimi środowiskami można zrealizować wybrane cele SRK 2030). Prace przebiegały w grupach obejmujących zagadnienia dotyczące gospodarki, administracji, nauki, kultury, społeczeństwa obywatelskiego oraz rozwoju metropolitalnego.

Krok 5....

W ramach procesu komunikacji przygotowana została „wizytówka Strategii” – publikacja pokazująca zasięg działań Strategii do roku 2030.

Po raz pierwszy w Polsce zorganizowany został miejski *hackathon* „KraHack”, angażujący potencjał i kreatywność przede wszystkim młodych krakowian. Przez 3 dni blisko 150 osób, przez 24 godziny pracowało nad rozwiązaniami służącymi lepszemu życiu w mieście. W przeprowadzonym konkursie zwyciężyły:

- *KRKbot* – wykorzystanie nowych technologii informatycznych w celu innowacyjnego komunikowania się administracji z mieszkańcami,
- *Kraków-Zdrój* – zagospodarowanie przestrzeni służącej rekreacji wokół istniejących źródeł arcyjskich, zlokalizowanych w centrum miasta oraz w Nowej Hucie,
- *Project: Cracow* – uatrakcyjnienie przestrzeni miejskiej za pomocą zwracających uwagę tablic na środkach komunikacji publicznej.

Krok 6....

W lutym 2017 r. odbyła się konferencja prasowa z udziałem Prezydenta Miasta Krakowa, Zastępcy Prezydenta ds. Rozwoju Miasta Krakowa oraz Ambasadorów SRK 2030.

Krok 7....

Pod hasłem *#patchwork2030* odbyło się kolejne wydarzenie, które miało na celu mobilizować mieszkańców Krakowa, składających się na jego dzisiejszą strukturę społeczną, do aktywnej dyskusji na temat procesu przemian Miasta. Kluczowe dla dyskusji jest poczucie identyfikacji z miastem i możliwość wpływania na jego losy. Dwudniowe wydarzenie, z udziałem Ambasadorów, obejmowało prace warsztatowe i debaty z przedstawicielami wybranych środowisk, skonstruowanych wokół próby udzielenia odpowiedzi na pytania: czy Kraków jest ekspata?, czy Kraków jest kobietą?, czy Kraków jest doświadczeniem?, czy Kraków jest artystą?, czy Kraków jest ekspertem? Dodatkowym atutem stała się innowacyjna platforma współpracy samorządowej, stworzona przez bezpośrednie zaangażowanie w debatę Marszałka Województwa Małopolskiego i Prezydenta Krakowa.

Krok 8....

Odbyła się ogólnopolska konferencja „Finansowanie strategii rozwoju polskich metropolii”, stwarzająca możliwość dyskusji o zasadach finansowania polskich metropolii w obliczu wyzwań rozwojowych – w obecnej perspektywie finansowej Unii Europejskiej oraz po roku 2020 – a także konfrontacji krakowskich pomysłów z rozwiązaniami innych polskich metropolii.

Odbywające się w Krakowie Europejskie Kongresy Samorządowe stworzyły dodatkową okazję do dyskusji na temat projektu SRK w trakcie dedykowanych paneli.

Równolegle do innych aktywności, informacje od mieszkańców pozyskiwane były za pomocą ankiety *on-line*, dostępnej na stronie internetowej poświęconej SRK 2030: www.srk2030.pl oraz na *fanpage*’u SRK 2030 na Facebooku. Aktywności w mediach społecznościach pozwoliły na pozyskanie 34 tysięcy odbiorców komunikatu na temat KrakHack i aż 8,7 tysięcy wyświetleń materiału wideo poświęconego wydarzeniu.

Intensywnie prowadzona kampania komunikacyjna, w tym kampania outdoorowa, wpłynęła wydatnie na widoczność procesu pracy nad Strategią wśród krakowian.

Tak powstawała Strategia, czyli najważniejsze wydarzenia SRK 2030

ETAP 1 – WIZJA i MISJA

- 1.07.2013 – inauguracja prac nad Strategią. Władze miasta przedstawiają kontekst aktualizacji Strategii; formułowane są zasady obowiązujące w procesie planowania strategicznego.
- 18.07.2013 – Warsztaty dotyczące wizji rozwoju Krakowa i misji samorządu Miasta Krakowa.
- 16.09.2013 – Warsztaty dotyczące wizji rozwoju Krakowa i misji samorządu Miasta Krakowa – ciąg dalszy.
- 1.10.2013 – Spotkanie dotyczące wizji rozwoju Krakowa i misji samorządu Miasta Krakowa.

ETAP 2 – PRACE DIAGNOSTYCZNE

- 4.10.2013 – 24.04.2014 – Warsztatowe prace diagnostyczne (Diagnoza, Analiza SWOT) w zespołach obszarowych.
- 19.09.2013 – 18.10.2013 – Badanie opinii mieszkańców.

ETAP 3 – PRACE PLANISTYCZNE

- 12.05 – 3.06.2014 – Warsztatowe prace nad planem strategicznym, w zespołach obszarowych (cele strategiczne i operacyjne, działania kluczowe, polityki, programy, projekty oraz propozycje wskaźników).
- Czerwiec – lipiec 2015 – Zakończenie prac nad pierwszą wersją dokumentu.

Wraz z przyjęciem krajowej polityki miejskiej oraz ustawy o rewitalizacji stało się konieczne dokonanie ponownej pogłębionej analizy projektu SRK 2030.

ETAP 4 – PRACE PLANISTYCZNE, UZGODNIENIA i KONSULTACJE

- Weryfikacja i uszczegółowienie działań kluczowych, projektów strategicznych, opracowanie ram finansowych, systemu wdrażania i wskaźników.
- 22.02.2016 – Ogólnopolska konferencja „Nowa polityka miejska – implikacje dla Strategii Rozwoju Krakowa 2030”.
- 5-6.04.2016 – II Europejski Kongres Samorządów, panele dyskusyjne: „Rewitalizacja jako instrument strategicznego zarządzania miastem. Implikacje dla strategii rozwoju miasta” oraz „Człowiek w przestrzeni miasta – rewitalizacja jako proces o wymiarze społecznym. Implikacje dla strategii rozwoju miasta”.
- 15.06.2016 – Prezydent Miasta Krakowa inauguruje proces konsultacji społecznych.
- 28.06.2016 – Warsztaty „Współpraca dla Strategii Rozwoju Krakowa 2030 – część I”.

- 26.09.2016 – Warsztaty „Współpraca dla Strategii Rozwoju Krakowa 2030 – część II”.
- 20.02 – 31.03.2017 – Ankieta internetowa „SRK2030 Skonsultujemy to z Tobą!”.
- 20.02.2017 – Początek kampanii promującej hasło „Tu chcę żyć. Kraków 2030.” z udziałem Ambasadorów kampanii promującej SRK2030, którymi byli Zofia Gołubiew, Andrew Hallam, Julien Hallier, Bartosz Szydłowski i Ewa Wachowicz.
- 18-20.03.2017 – „KraHack” – pierwszy w Polsce miejski *hackathon*.
- 27-28.03.2017 – III Europejski Kongres Samorządów, panele dyskusyjne dedykowane SRK 2030: „Polskie metropolie w sieci współpracy” oraz „Metropolie jako bieguny wzrostu i innowacji”.
- 28.03.2017 – Walne Zebranie członków Stowarzyszenia Metropolia Krakowska – uzgodnienia dotyczące obszaru metropolitalnego.
- 5-6.04.2017 – #patchwork „Tu chcę żyć. Kraków 2030.”. Cykl paneli dyskusyjnych z debatą podsumowującą z udziałem Prezydenta Miasta Krakowa oraz Marszałka Województwa Małopolskiego.
- 11.04. 2017 – Ogólnopolska Konferencja „Finansowanie strategii rozwoju polskich metropolii”.
- 7-27.08.2017 – Konsultacje społeczne projektu SRK 2030 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.
- 4.09.2017 – Zaopiniowanie projektu SRK 2030 przez Krakowską Radę Działalności Pożytku Publicznego oraz Komisję Dialogu Obywatelskiego.

III. ANALIZA SWOT

GOSPODARKA [SMART ECONOMY]	
Mocne strony	
1.	Marka Krakowa.
2.	Potencjał kulturowy sprzyjający rozwojowi nowych form przedsiębiorczości.
3.	Duży ośrodek akademicki zapewniający wysoko wykwalifikowaną kadrę i specjalistów w każdej dziedzinie.
4.	Rozwój gospodarki opartej na specjalistycznych usługach i technologiach informacyjnych.
5.	Rozwój sektorów czasu wolnego (kultura, sztuka, media, turystyka, sport i rekreacja).
6.	Rezerwy przestrzenne dla inwestycji.
7.	Tradycje przemysłowe Krakowa.
8.	Rozwój znaczenia gospodarczego gmin w Krakowskim Obszarze Metropolitalnym.
9.	Działalność znaczących w skali kraju i aktywnych instytucji nauki (Narodowe Centrum Nauki, wiodące jednostki naukowe).
Szanse	
1.	Wzrost powiązań i współpracy Krakowa z innymi metropoliami Polski i Europy.
2.	Umiędzynarodowienie rynku usług dla biznesu i technologii informacyjnych.
3.	Rozwój sektorów kreatywnych, w tym przedsiębiorstw start-upowych.
4.	Rozwój społeczeństwa informacyjnego.
5.	Wzrost znaczenia turystyki kulturowej na świecie.
Słabe strony	
1.	Poziom i efektywność transferu technologii i innowacji pomiędzy środowiskami nauki i biznesu.
2.	Stan umiędzynarodowienia badań naukowych.
3.	Niewykorzystany potencjał otoczenia lotniska.
Zagrożenia	
1.	Brak wystarczającej liczby wysoko wykwalifikowanych kadr na rynku pracy.
2.	Niska pozycja firm z kapitałem polskim (w tym rodzinnych) w globalnych łańcuchach wartości.
3.	Brak siedzib central dużych przedsiębiorstw oraz instytucji finansowych.
4.	Odpływ z Krakowa osób o wysokich kwalifikacjach.
5.	Słabe zakorzenienie lokalne biznesu międzynarodowego.

KAPITAŁ SPOŁECZNY [SMART PEOPLE]	
Mocne strony	
1.	Korzystna sytuacja demograficzna.
2.	Atrakcyjność Krakowa przyciągająca potencjalnych nowych mieszkańców metropolii.
3.	Wysoki poziom wykształcenia.
4.	Wzrost aktywności mieszkańców w podejmowaniu decyzji dotyczących Miasta.
5.	Cenne zaplecze intelektualne dla przemysłów kreatywnych.
6.	Wielokulturowość Krakowa; kreatywne połączenie tradycji, historii i silnych korzeni z przenikającymi się kulturami i nowoczesnością.
7.	Bogata oferta edukacyjna i artystyczna krakowskich instytucji kultury (muzea, teatry, centra i ośrodki kultury, orkiestry), działających na rzecz wzmacniania tożsamości lokalnej społeczności.
8.	Bogate i różnorodne audytorium, przygotowane do odbioru różnorodnej oferty kulturalnej.
9.	Rosnące znaczenie krakowskich organizacji pozarządowych i ruchów obywatelskich.
Szanse	
1.	Wzrost świadomości samorządowej i obywatelskiej mieszkańców.
2.	Rozwój aktywizmu miejskiego, ruchy obywatelskie.
3.	Upowszechnianie instrumentów demokracji bezpośredniej (np. budżetów partycypacyjnych).
4.	Kształtowanie się nowej kultury miejskiej i związanych z nią stylów życia (w tym „powroty do centrum miasta”).
5.	Rosnący poziom wykształcenia.
6.	Wsparcie aktywizacji wybranych grup społecznych (np.: osób 50+, rodzin z dziećmi).
Słabe strony	
1.	Jakość dialogu społecznego.
2.	Współpraca na poziomie lokalnym, w tym sąsiedzka.
3.	Niedostateczne dostosowanie systemu kształcenia do oczekiwań rynku pracy.
4.	System „kształcenia przez całe życie”.
5.	Współpraca pomiędzy uczelniami wyższymi Krakowa.
Zagrożenia	
1.	Niski poziom zaufania społecznego.
2.	Niewystarczający poziom świadomości i edukacji obywatelskiej.
3.	Niekorzystne trendy demograficzne.
4.	Polaryzacja społeczeństwa.

JAKOŚĆ ŻYCIA [SMART LIVING]	
Mocne strony	
1.	<i>Genius loci</i> („duch miejsca”).
2.	Atrakcyjność miejsca zamieszkania, co wyraża stabilna liczba mieszkańców i poczucie silnej więzi z miastem.
3.	Bogate tradycje kulturowe i związana z nimi silna tożsamość kulturowa mieszkańców.
4.	Wysoka jakość i unikatowość przestrzeni miejskich, atrakcyjne kulturowo i krajobrazowo środowisko Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego.
5.	Łatwy dostęp do terenów zielonych.
6.	Rozbudowana, nowoczesna i powszechnie dostępna infrastruktura społeczna o znaczeniu metropolitalnym.
7.	Historyczne, narodowe i kulturowe dziedzictwo Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego.
8.	Duże możliwości zagospodarowania czasu wolnego w oparciu o ofertę kulturalną i rekreacyjną.
9.	Wzrost liczby budowanych mieszkań.
10.	Działania na rzecz poprawy dostępności przestrzeni publicznej oraz miejskiej komunikacji zbiorowej dla osób o ograniczonej mobilności.
Szanse	
1.	Wzrost świadomości obywatelskiej i rozwój dialogu społecznego.
2.	Zwiększanie udziału różnych podmiotów w realizowaniu usług publicznych (partnerstwa).
3.	Wzrost znaczenia procesów rewitalizacji tkanki miejskiej.
4.	Rozwój e-usług publicznych i e-biznesu.
Słabe strony	
1.	Brak wystarczającej integracji systemu transportowego w skali Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego, w tym wykorzystania istniejącej sieci kolejowej.
2.	Nierówności w dostępie do usług publicznych w obrębie Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego.
3.	Niewystarczający poziom rozwoju usług zdrowia i pomocy społecznej dla osób starszych w stosunku do rosnących potrzeb związanych ze starzeniem się społeczeństwa.
4.	Nierównomierny dostęp mieszkańców do terenów zielonych i rekreacyjnych w bezpośrednim pobliżu miejsca zamieszkania.
5.	Brak obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla ok. 50% powierzchni miasta.
Zagrożenia	
1.	Negatywny wpływ przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym na powstającą zabudowę mieszkaniową.
2.	Brak wystarczających prawnych narzędzi dla przeciwdziałania procesowi suburbanizacji.
3.	Relatywnie niski poziom płac.
4.	Negatywne konsekwencje masowego ruchu turystycznego, szczególnie w obszarach atrakcyjnych turystycznie.
5.	Rosnące rozwarstwienie społeczne.
6.	Odpływ mieszkańców z centrum miasta.

MOBILNOŚĆ [SMART MOBILITY]	
Mocne strony	
1.	Dynamiczny rozwój portu lotniczego.
2.	Naturalna lokalizacja na przecięciu szlaku transportowego wschód-zachód.
3.	Rozwinięty system udostępniania rowerów miejskich.
Szanse	
1.	Modernizacja, rozbudowa oraz integracja systemów transportowych, w szczególności w zakresie rozwoju podsystemów transportu zbiorowego.
2.	Budowa Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej.
4.	Podjęte decyzje dotyczące budowy północnej i wschodniej obwodnicy drogowej Krakowa oraz drogi tranzytowej w kierunku Warszawy.
3.	Funkcjonowanie Polski w strefie Schengen.
4.	Dynamiczny rozwój technologii informacyjnych.
Słabe strony	
1.	Niedostateczna integracja systemów transportowych w Krakowskim Obszarze Metropolitalnym, w tym niewystarczająca ilość parkingów w systemie „Parkuj i Jedź” oraz niedostatecznie rozbudowana sieć transportu zbiorowego.
2.	Niedostateczny rozwój układów komunikacji kolejowej oraz kołowej, zwłaszcza w części północnej miasta.
3.	Brak dobrze rozwiniętej i spójnej sieci dróg dla rowerów w Krakowie i Krakowskim Obszarze Metropolitalnym.
4.	Nieodpowiedni stan infrastruktury drogowej oraz jej przepustowości.
Zagrożenia	
1.	Postępujący proces niekontrolowanej suburbanizacji w skali Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego.
2.	Niewystarczające otwarcie komunikacyjne Krakowa w kierunku południowym, szczególnie kolejowe.
3.	Brak wystarczających narzędzi prawnych dla ograniczania możliwości wjazdu do centrum miasta samochodów osobowych.
4.	Przyrost liczby pojazdów poruszających się każdego dnia po mieście.

ŚRODOWISKO NATURALNE [SMART ENVIRONMENT]	
Mocne strony	
1.	Atrakcyjność krajobrazowa i przyrodnicza Krakowa i Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego.
2.	Efektywna gospodarka odpadami.
3.	Odpowiedzialna gospodarka ściekowa.
4.	Dobra jakość wody pitnej.
5.	Nowoczesny i powszechnie dostępny system dostarczania ciepła.
Szanse	
1.	Wzrost świadomości i zachowań ekologicznych społeczeństwa.
2.	Bliskie sąsiedztwo obszarów chronionych, tworzących unikatowy krajobraz (np. Ojcowski Park Narodowy, parki krajobrazowe).
3.	Wprowadzenie w życie prawnych mechanizmów planistycznych dla ochrony przyrody i krajobrazu.
4.	Rozwój i wzrost popularności technologii opartych o odnawialne źródła energii.
5.	Polityka klimatyczna i ekologiczna Unii Europejskiej.
Słabe strony	
1.	Poziom zanieczyszczeń powietrza, głównie ze źródeł powierzchniowych (niska emisja).
2.	Poziom zanieczyszczenia tlenkami azotu (komunikacja) w centralnych obszarach miasta i wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych.
3.	Nieekologiczne nawyki części mieszkańców Krakowa i Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego.
4.	Niska wydajność energetyczna budynków mieszkaniowych oraz użyteczności publicznej.
5.	Nierównomierna dostępność infrastruktury kanalizacyjnej w skali Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego (przy znacznej dynamice wzrostu liczby ludności).
6.	Niski udział odnawialnych źródeł energii (OZE) w bilansie energetycznym Krakowa.
7.	Pogarszający się klimat akustyczny miasta.
Zagrożenia	
1.	Zanieczyszczenie powietrza, w tym pochodzące spoza Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego.
2.	Wzrost liczby samochodów osobowych.
3.	Presja inwestorów na zabudowę terenów cennych przyrodniczo i krajobrazowo, korytarzy ekologicznych, stref przewietrzania.
4.	Niekorzystne skutki zmian klimatu.

ZARZĄDZANIE [SMART GOVERNANCE]	
Mocne strony	
1.	Wysoki poziom współpracy gmin otaczających Kraków.
2.	Zorganizowanie pierwszego w Polsce miejskiego parku kulturowego.
3.	Rozwój dialogu obywatelskiego w procesach zarządzania miastem.
4.	Rozwój nowoczesnych usług administracyjnych.
5.	Wdrażanie nowoczesnych metod zarządzania w jednostkach administracji samorządowej.
6.	Istnienie silnych marek w sferze kultury, w tym festiwali (np. Festiwal Kultury Żydowskiej, Festiwal Muzyki Filmowej, Festiwal Misteria Paschalia, Festiwal Teatrów Ulicznych).
Szanse	
1.	Upowszechnienie ścisłej współpracy gmin w całym Krakowskim Obszarze Metropolitalnym.
2.	Wprowadzanie projektów budujących inteligentne miasto.
3.	Stosowanie instrumentów dialogu społecznego w zarządzaniu miastem.
4.	Wzrost wykorzystania technologii informatycznych w systemie zarządzania miastem i metropolią.
Słabe strony	
1.	Niewystarczająca współpraca między sektorami nauki, administracji publicznej, podmiotów gospodarczych.
2.	Brak efektywnych instrumentów stymulujących rozwój lokalnej aktywności mieszkańców.
3.	Poziom zaangażowania w płaceniu podatków w mieście.
Zagrożenia	
1.	Niski poziom zainteresowania lokalnej społeczności współzarządzaniem.
2.	Brak efektywnych instrumentów prawnych dla wspierania przedsiębiorczości.
3.	Negatywny wpływ procesów suburbanizacji na dochody Miasta.
4.	Brak efektywnych narzędzi prawnych wspomagających partnerstwo publiczno-prywatne.

IV. PLAN STRATEGICZNY

IV.1. Wizja, misja i cele strategiczne

Wizja

***KRAKÓW – NOWOCZESNA METROPOLIA TĘTNIĄCA KULTURĄ, OTWARTA, BOGATA,
BEZPIECZNA I PRZYJAZNA, DUMNA Z HISTORYCZNEGO DZIEDZICTWA,
WSPÓŁTWORZONA PRZEZ MIESZKAŃCÓW***

Misja

***MISJĄ KRAKOWA JEST TWORZENIE INTELIGENTNEJ METROPOLII, ZAPEWNIAJĄCEJ
WYSOKĄ JAKOŚĆ ŻYCIA, BUDOWANIE KREATYWNEJ GOSPODARKI, KSZTAŁTOWANIE
ŚRODOWISKA PRZESTRZENNEGO, POSZANOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO
ORAZ ROZWÓJ POTENCJAŁU KULTUROWEGO, POPRZECZ WSPÓŁPRACĘ PODMIOTÓW
RÓŻNYCH SEKTORÓW ORAZ PARTNERSKIE WSPÓŁDZIAŁANIE
MIESZKAŃCÓW***

CEL STRATEGICZNY I	CEL STRATEGICZNY II	CEL STRATEGICZNY III	CEL STRATEGICZNY IV	CEL STRATEGICZNY V	CEL STRATEGICZNY VI
Kraków – otwartą i harmonijną metropolią o znaczeniu międzynarodowym w sferach: innowacji, nauki, gospodarki i kultury	Kraków – miasto rozwijające gospodarkę opartą na wiedzy	Kraków – kreatywna i korzystająca z potencjału kulturowego nowoczesna metropolia	Kraków – miasto przyjazne do życia	Silna wspólnota samorządowa mieszkańców Krakowa	Kraków – nowoczesnie zarządzana metropolia
CELE OPERACYJNE	CELE OPERACYJNE	CELE OPERACYJNE	CELE OPERACYJNE	CELE OPERACYJNE	CELE OPERACYJNE
I.1 Kraków – węzłem w sieci metropolii Polski, Europy i świata I.2 Skoordynowane wykorzystywanie potencjałów Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego (KOM)	II.1 Współpraca nauki, biznesu i samorządu II.2 Wspieranie innowacyjności przedsiębiorstw II.3 System kształcenia dostosowany do potrzeb gospodarki opartej na wiedzy	III.1 Kraków - miastem europejskiej stolicy kultury III.2 Wysokie kompetencje kulturalne mieszkańców	IV.1 Powszechnie dostępna, wysokiej jakości przestrzeń publiczna IV.2 Zrewitalizowane obszary miejskie IV.3 Zrównoważone Środowisko IV.4 Przyjazny mieszkańcom, efektywny i ekologiczny system transportowy IV.5 Wysoki poziom bezpieczeństwa w Krakowie IV.6 Powszechność realizacji idei zdrowego i aktywnego życia	V.1 Wysoki poziom partycypacji społecznej mieszkańców V.2 Silny sektor organizacji społecznych (pozarządowych) V.3 Spójność społeczna	VI.1 Przyjazna i sprawna administracja VI.2 Wysoka jakość strategicznego zarządzania miastem

IV.2. Matryca strategiczna Strategii Rozwoju Krakowa

OBSZAR I: Inteligentna i nowoczesna metropolia

CEL STRATEGICZNY I: Kraków – otwartą i harmonijną metropolią o znaczeniu międzynarodowym w sferach: innowacji, nauki, gospodarki i kultury

Realizacja celu ukierunkowana jest na:

- uczynienie Krakowa otwartą i harmonijną metropolią o znaczeniu międzynarodowym w sferach innowacji, nauki, gospodarki i kultury,
- wykorzystanie potencjału Krakowa i Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego do budowy trwałego partnerstwa z innymi metropoliami Europy,
- ukierunkowanie potencjału Krakowa na budowanie nowych relacji wewnętrznych, opartych na zaufaniu mieszkańców, instytucji i lokalnych środowisk,
- wykorzystanie potencjału Krakowa do budowy silnego wizerunku i stabilnej pozycji miasta przyszłości.

Kraków dzisiaj

- W Krakowie mieszka 765,3 tys. osób, a to oznacza, że jesteśmy drugim miastem w Polsce pod względem liczby mieszkańców. Co cieszy szczególnie, nadal mamy i będziemy mieli dodatni przyrost naturalny (w 2016 r. + 1807 osób) i dodatnie saldo migracji na pobyt stały – jako jedno z nielicznych dużych miast w kraju.
- Potencjał demograficzny Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego jest jeszcze większy – ponad 1,5 mln osób.
- Każdego dnia Kraków stanowi centrum aktywności dla ponad 1,1 mln przebywających tu osób.
- PKB na głowę mieszkańca Krakowa w 2014 r. wyniosło ponad 72 tys. zł. Stanowiło to 109% w stosunku do średniej Unii Europejskiej. To wzrost o 27 punktów procentowych w ciągu ostatnich 8 lat.
- Gospodarka Krakowa, wyrażona PKB, to blisko 55 mld zł (2014 r.). Kraków wypracowuje aż 54% PKB całego województwa małopolskiego.
- Kraków ma najlepszą reputację wśród dużych miast w Polsce (Ranking miast wojewódzkich 2017r.).
- Kraków to także najlepsze europejskie miasto dla turystów (w 2015 r. portal turystyczny Zoover! dał nam najwyższą ocenę (8.80 pkt) i nagrodę Zoover Awards „The Best European City Trip 2015”).
- Kraków jest najbardziej rozpoznawalnym polskim miastem na świecie. Potwierdza to liczba odwiedzających miasto – 12,1 mln osób, w tym 8,5 mln turystów. Zagraniczni turyści stanowili 31 % tej grupy. Szacunkowe wpływy z turystyki wyniosły 5,4 mld zł (2016 r.).
- W Krakowie organizowane są wielkie wydarzenia o zasięgu globalnym, takie jak „Światowe Dni Młodzieży” (2016 r., ok. 3 mln uczestników) oraz sportowe, w randze mistrzostw Europy i świata (piłka ręczna, siatkówka, kajakarstwo, kolarstwo).
- Kraków, dysponując nowoczesną infrastrukturą kongresową i widowiskową, przyciąga międzynarodowe wydarzenia; uczestnikami kongresów i wydarzeń w Centrum Kongresowym ICE było niemal 250 tys. osób, w Tauron Arena – niemal 850 tys. osób (w 2016 r.).
- Międzynarodowy Port Lotniczy Kraków-Balice – największy regionalny port lotniczy w Polsce, w 2016 r. obsłużył prawie 5 mln pasażerów.

CEL OPERACYJNY I.1: Kraków – węzłem w sieci metropolii Polski, Europy i świata

Realizacja celu ukierunkowana jest na stworzenie stabilnego węzła w sieci metropolii Polski, Europy i świata, a to oznacza stwarzanie warunków sprzyjających lokowaniu w Krakowie prestiżowych instytucji o międzynarodowym znaczeniu oraz większą aktywność w pozyskiwaniu dla Krakowa wydarzeń naukowych, gospodarczych, politycznych i kulturalnych. Tylko wówczas Kraków stanie się ważnym ośrodkiem międzynarodowym, w którym kreowane będą idee, widoczny będzie transfer wiedzy i innowacji.

DZIAŁANIA KLUCZOWE	POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE ²
1. Wzmacnianie marki Krakowa jako europejskiej otwartej metropolii, atrakcyjnej dla osób utalentowanych, tolerancyjnej; miasta światowego dziedzictwa kulturowego i prężnego ośrodka akademickiego. 2. Włączanie Krakowa w realizację wydarzeń o znaczeniu międzynarodowym, naukowym, kulturalnym, sportowym, a także angażowanie się w rozwój turystyki kongresowej, biznesowej i religijnej. 3. Stwarzanie warunków dla lokowania w Krakowie prestiżowych instytucji o randze krajowej i międzynarodowej, społecznych, gospodarczych, naukowych i kulturalnych, a także siedzib dużych przedsiębiorstw. 4. Wzmacnianie relacji z Warszawą i innymi metropoliami Europy. 5. Zintensyfikowanie współpracy z Konurbacją Górnośląską, w tym z Metropolią Śląsko – Zagłębiowską. 6. Wspieranie rozwoju kluczowej infrastruktury kolejowej, drogowej i lotniczej, poprawiającej dostępność przestrzenną i włączającej Kraków w sieć powiązań krajowych i europejskich. 7. Angażowanie Miasta w rozwój międzynarodowych połączeń lotniczych.	Polityki: • Polityka transportowa dla Miasta Krakowa Programy strategiczne: • Program współpracy Krakowa z metropoliami Polski, Europy i świata (planowany) • Program Strategiczny Promocji Miasta • Strategia Rozwoju Turystyki Projekty strategiczne: • Ukończenie IV obwodnicy drogowej Krakowa • Modernizacja linii kolejowych, szczególnie E-30 Kraków – Katowice oraz budowa dróg krajowych przebiegających przez miasto i Krakowski Obszar Metropolitalny, w tym S-7 Kraków – Warszawa oraz Beskidzka Droga Integracyjna • Rozbudowa Międzynarodowego Portu Lotniczego Kraków – Balice, w tym budowa nowej drogi startowej • Działania na rzecz przygotowania do realizacji systemu szybkiego, bezkolizyjnego transportu szynowego o parametrach metra • Zorganizowanie ośrodka badań o mieście i metropolii

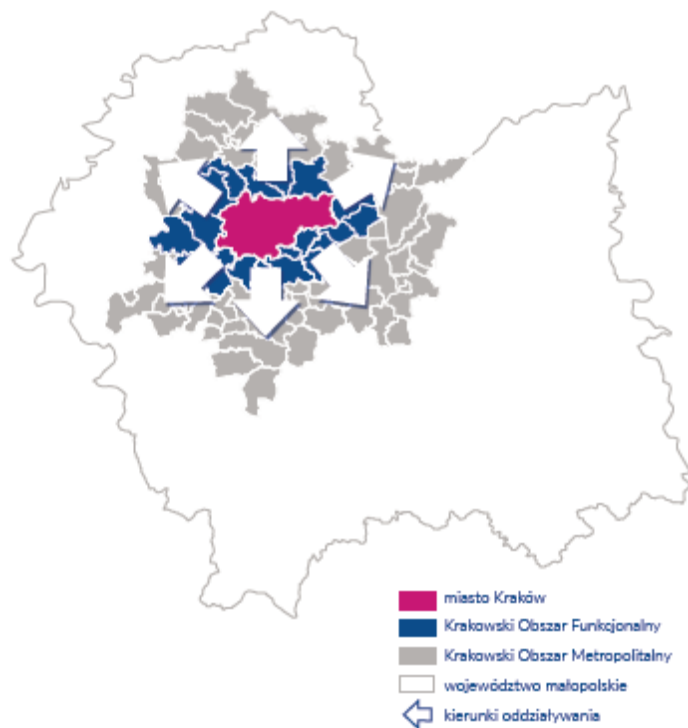
² Ujęty w Matrycy strategicznej katalog polityk, programów i projektów strategicznych jest zbiorem otwartym – w trakcie wdrażania SRK2030 dopuszcza się jego aktualizację, przy uwzględnieniu wyników ewaluacji.

CEL OPERACYJNY I.2: Skoordynowane wykorzystywanie potencjałów Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego (KOM)

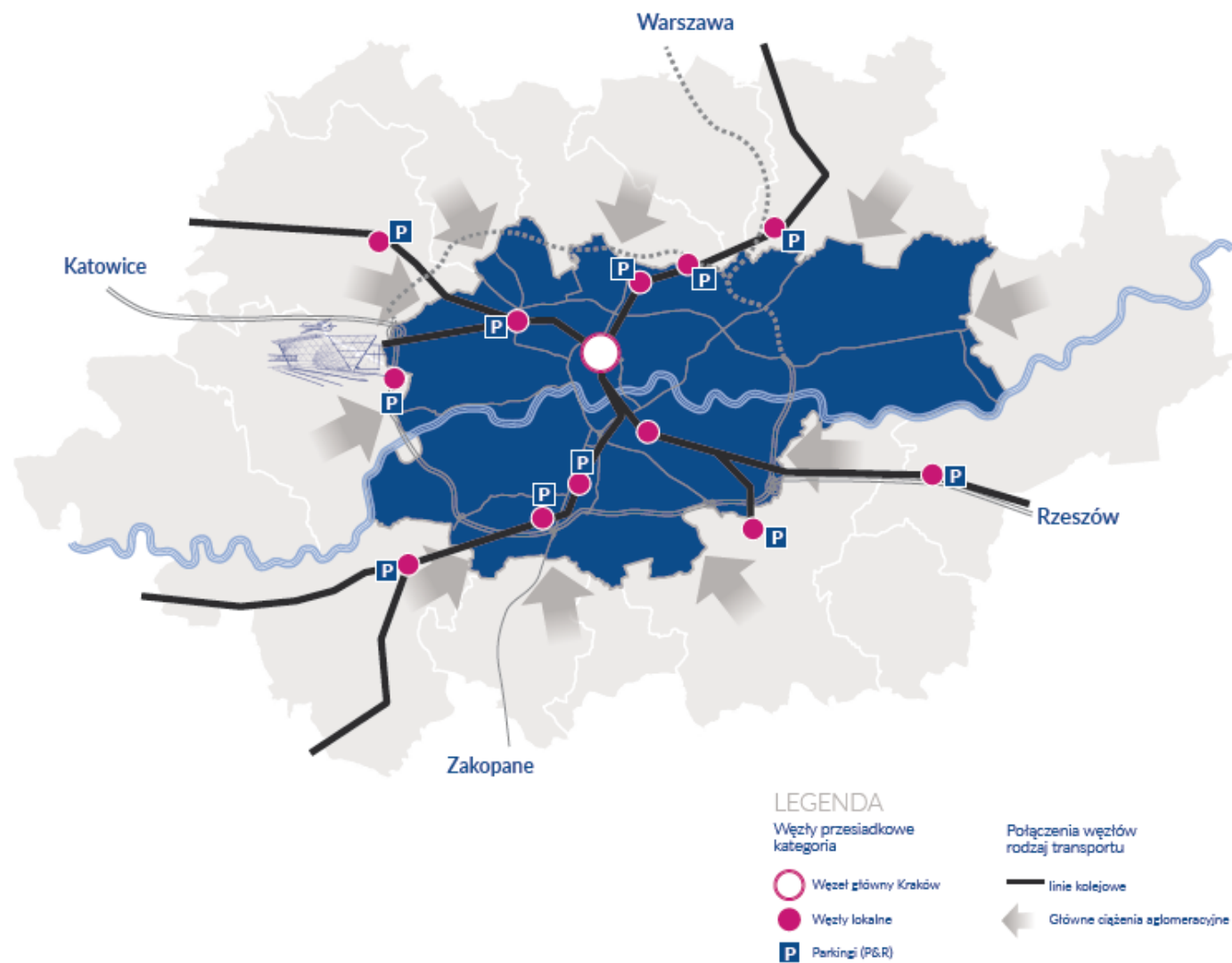
Realizacja celu ukierunkowana jest na skoordynowane wykorzystywanie potencjałów Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego i wzmocnienie pozycji Krakowa – stolicy jednego z najsilniejszych w kraju obszarów metropolitalnych. Służyć temu będzie bliska współpraca z wszystkimi podmiotami tworzącymi Krakowski Obszar Metropolitalny.

DZIAŁANIA KLUCZOWE	POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE
1. Wypracowanie zasad wspólnego działania w najtrudniejszych dla Miasta obszarach: usprawnienie publicznego transportu zbiorowego i walka z zanieczyszczeniem powietrza. 2. Tworzenie zintegrowanej oferty dla inwestorów, przedsięwzięć kulturalnych, turystycznych i rekreacyjnych. 3. Wykorzystanie mechanizmów wypracowanych w ramach realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT), bazujących na doświadczeniach Stowarzyszenia „Metropolia Krakowska”, dla rozszerzenia współpracy na kolejne gminy tworzące Krakowski Obszar Metropolitalny. 4. Ograniczanie negatywnych skutków suburbanizacji, poprzez wspólne planowanie przestrzenne oraz rozwój transportu publicznego. 5. Tworzenie warunków dla równoważenia dostępu do usług publicznych w skali Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego.	Polityki: • Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Krakowa Programy strategiczne: • Strategia Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego (planowany) • Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) • Program Strategiczny Promocji Miasta • Strategia Rozwoju Turystyki • Program budowy dróg dla rowerów • Program obsługi parkingowej dla miasta Krakowa • Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Krakowa w oraz gmin sąsiadujących Projekty strategiczne: • Ukończenie Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej (SKA) • Rozbudowa Krakowskiego Szybkiego Tramwaju • Budowa parkingów w systemie Parkuj i Jedź (P+R) • Budowa węzłów przesiadkowych integrujących wszystkie rodzaje komunikacji zbiorowej • Budowa brakujących fragmentów III obwodnicy Krakowa, w tym: Trasy Łagiewnickiej, Trasy Pychowickiej i Trasy Zwierzynieckiej • Budowa dróg dla rowerów łączących Kraków z Krakowskim Obszarem Metropolitalnym • Integracja biletów dla wszystkich środków transportu w KOM • Realizacja przedsięwzięć w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych

rys. 3 | Współpraca i integracja
Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego

rys. 4 | Integracja systemów transportowych w Krakowie
i Krakowskim Obszarze Funkcyjnym

OBSZAR II: Nowoczesna gospodarka i potencjał naukowy

CEL STRATEGICZNY II: Kraków – miasto rozwijające gospodarkę opartą na wiedzy

Realizacja celu ukierunkowana jest na wykorzystanie potencjału Krakowa i Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego do budowy nowoczesnej, innowacyjnej i silnej gospodarki opartej na wiedzy, przy zaangażowaniu najwyższej jakości kadr i dostępnego – wciąż rozbudowywanego – zaplecza naukowego.

Kraków dzisiaj

- W rankingu atrakcyjności inwestycyjnej Kraków w 2017 r. uplasował się na 2. miejscu w Europie i 8. miejscu na świecie. (*Tholons Services Globalization City Index*).
- Kraków jest uznawany za doskonałe miejsce dla międzynarodowego biznesu, ze względu na dostępność dobrych specjalistów, dostępność nowoczesnych powierzchni biurowych, efektywność kosztową oraz wysoką jakość życia.
- W Krakowie, w sektorze zaawansowanych usług dla biznesu (BPO), działa 76 międzynarodowych firm i zatrudnionych jest ok. 60 tys. osób, co stanowi ponad 28% z ogółu zatrudnionych w całym kraju. Co ważne, aż 41% z nich w Krakowie pracuje w branży technologii informacyjnych (IT). Szacuje się, że w 2017 r. każdego dnia przybywa tu 28 nowych miejsc pracy.
- Rynek pracy Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego tworzą dziś osoby mieszkające w promieniu 50 km od Krakowa. To już blisko 2,5 mln. osób.
- Kraków przyciąga coraz więcej cudzoziemców. Tylko w 2016 r. wydano dla nich ponad 20 tys. pozwoleń na pracę.
- Stopa bezrobocia w samym Krakowie (3,3%) jest znacząco niższa od wskaźników w województwie małopolskim (6%) oraz w kraju (7,4% – 2017 r.).
- Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto – 4 431 zł – jest niższe niż w innych największych miastach Polski: Wrocławiu (4 570 zł), aglomeracji śląskiej (4 812 zł) czy w Warszawie (5 586 zł).
- Szkolnictwo ponadgimnazjalne o kierunkach technicznych od lat zalicza się do ścisłej czołówki w kraju. W rankingu „Perspektyw” w pierwszej 10 znalazły się 3 technika działające w Krakowie (2017 r.).
- W Polsce działa 2 700 startupów, z czego blisko 300 (11%) zarejestrowanych jest w Krakowie (Raport *Polskie Startupy* 2016).
- W 2017 r. Kraków przekroczył granicę 1 mln m² nowoczesnych powierzchni biurowych, jesteśmy drugim największym rynkiem biurowym (ok. 10% udziału) w Polsce.
- Kraków jest największym po Warszawie miastem akademickim w Polsce – w 2016 r. Kraków na miejsce studiów wybrało prawie 172 tys. osób, w tym ponad 8 tys. obcokrajowców.
- Co roku studia w Krakowie kończy ok. 50 tys. absolwentów, z tego ponad 13 tys. stanowią absolwenci szkół technicznych (dla porównania – w Warszawie – ponad 7 tys. osób).
- Uniwersytet Jagielloński od lat jest jedną z dwóch najwyżej notowanych uczelni w kraju.
- Potencjał naukowo-badawczy tworzą 23 uczelnie wyższe oraz 37 instytutów badawczych i ośrodków badawczo-rozwojowych (B+R).
- Kraków posiada wyjątkową w skali kraju infrastrukturę badawczą – rozwojową (Prometeusz – najszybszy superkomputer w kraju i Europie Środkowej, Solaris – pierwszy polski synchrotron, jedyne takie wielofunkcyjne laboratorium w Polsce).

CEL OPERACYJNY II.1: Współpraca nauki, biznesu i samorządu

Realizacja celu ukierunkowana jest na rozwój współpracy biznesu, nauki i samorządu, mającej na celu rozwój gospodarki opartej na wiedzy i krakowskiego ośrodka akademickiego.

DZIAŁANIA KLUCZOWE

1. Wzmocnienie współpracy pomiędzy środowiskami nauki, biznesu i samorządu.
2. Włączenie przedstawicieli biznesu i nauki w strategiczne zarządzanie miastem.
3. Rozwijanie aktywności kongresowej oraz turystyki biznesowej.
4. Rozwijanie otwartych systemów dostępu do informacji publicznych (*Open Data*) dla wszystkich potencjalnych interesariuszy.
5. Zwiększanie atrakcyjności Krakowa dla lokowania konkurencyjnych w skali międzynarodowej usług badawczo-rozwojowych, w tym: technologicznych i laboratoryjnych.
6. Zwiększanie zaangażowania Miasta w pozyskiwanie utalentowanych kadr o najwyższych kwalifikacjach.
7. Inicjowanie projektów rozwojowych, powstających we współpracy środowisk biznesu, nauki, organizacji pozarządowych.
8. Budowanie wizerunku nowoczesnej metropolii w oparciu o potencjał krakowskiego ośrodka akademickiego.
9. Wspieranie zaangażowania krakowskiego ośrodka akademickiego w międzynarodowych sieciach współpracy oraz zwiększanie zainteresowania studentów zagranicznych nauką w Krakowie.
10. Intensywna promocja Krakowa jako miejsca studiów i zdobywania doświadczenia zawodowego.
11. Zintensyfikowanie współpracy przy organizacji prestiżowych wydarzeń na skalę europejską i światową.
12. Wspieranie środowiska akademickiego w celu uzyskania wysokiej pozycji w międzynarodowych rankingach uczelni (Lista Szanghajska, TIME) i najwyższej w kraju.
13. Wspieranie powstawania miejsc pracy dla osób z najwyższymi kompetencjami zawodowymi, w tym poprzez rozwój staży zawodowych.

POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE

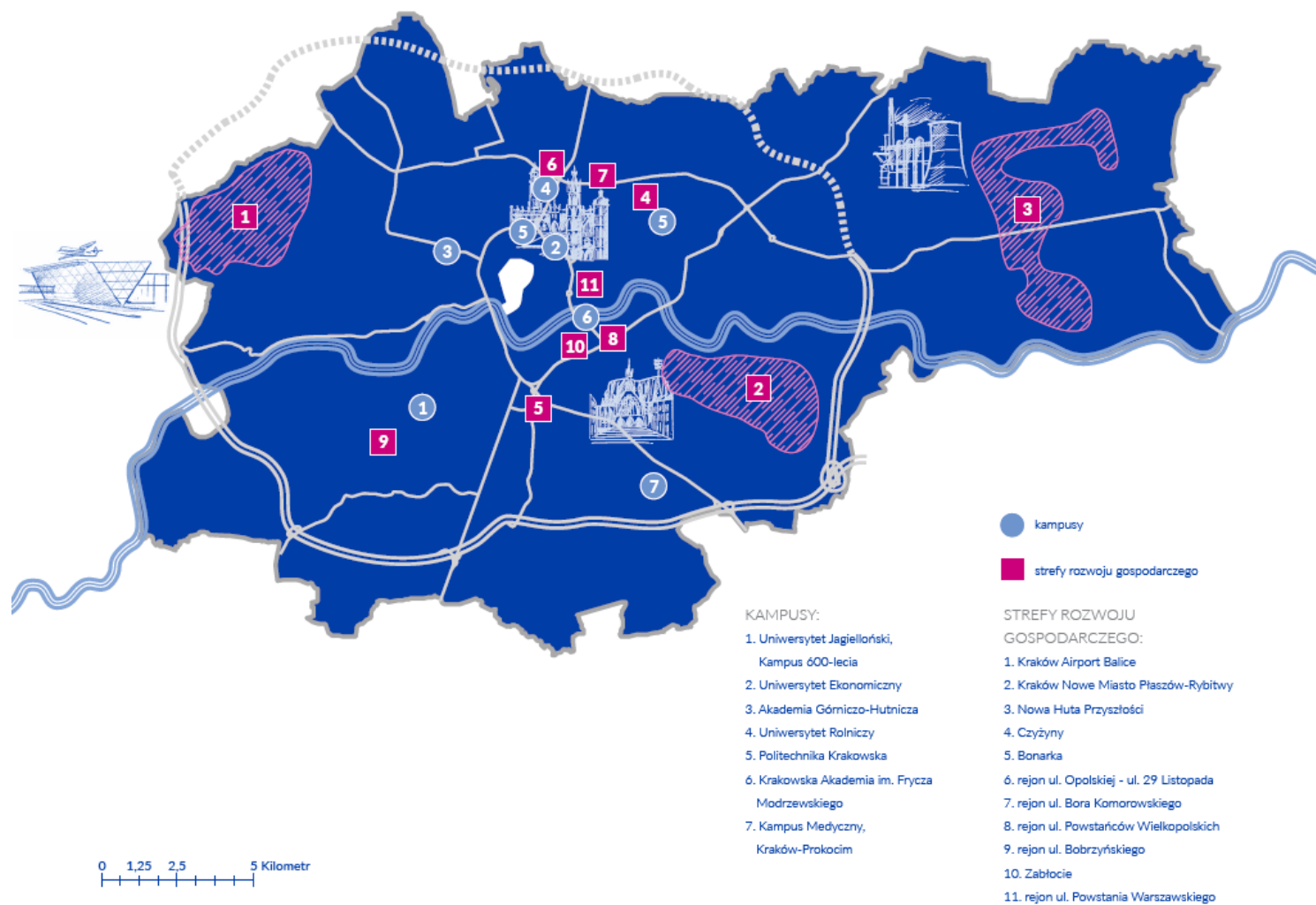
Programy strategiczne:

- Krakowski Program Wspierania Przedsiębiorczości i Rozwoju Gospodarczego Miasta
- Program Promocji Zatrudnienia, Aktywizacji Zawodowej dla Gminy Miejskiej Kraków
- Strategia Rozwoju Turystyki
- Program Strategiczny Promocji Miasta
- Program współpracy Miasta z Krakowskim Ośrodkiem Akademickim (planowany)

Projekty strategiczne:

- Kraków – Nowa Huta Przyszłości
- Przygotowanie terenów dla realizacji inwestycji strategicznych (Kraków Airport Balice, Kraków Nowe Miasto Płaszów - Rybitwy)
- Budowa Małopolskiego Centrum Nauki
- Upowszechnienie otwartych systemów dostępu do informacji publicznych (*Open Data*)
- Zorganizowanie ośrodka badań o mieście i metropolii

rys. 5 | Strefy rozwoju gospodarczego i kampusy uniwersyteckie

CEL OPERACYJNY II.2: Wspieranie innowacyjności przedsiębiorstw

Realizacja celu ukierunkowana jest na tworzenie warunków dla rozwoju lokalnych startupów oraz stymulowanie w Krakowie rozwoju przyjaznego ośrodka gospodarczo – naukowego dla inteligentnych technologii.

DZIAŁANIA KLUCZOWE

1. Prowadzenie stabilnej progospodarczej polityki miasta.
2. Przygotowywanie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej Krakowa.
3. Wprowadzenie mechanizmów wsparcia dla firm świadczących wysoko wyspecjalizowane usługi dla biznesu, szczególnie usługi finansowe oraz związane z technologiami informacyjnymi (IT).
4. Wprowadzenie systemu wsparcia dla startupów, opartego na współpracy z lokalnym środowiskiem przedsiębiorców, przy wykorzystaniu doświadczenia Krakowskiego Tygodnia Startupów.
5. Stymulowanie transferu wiedzy pomiędzy środowiskami nauki i biznesu.
6. Szersze udostępnianie przestrzeni miejskiej dla działań innowacyjnych, inkubacyjnych i akceleryacyjnych.
7. Udostępnianie miejskich nieruchomości na potrzeby przedsiębiorców, zgodnie z polityką gospodarczą Miasta.
8. Wprowadzanie ulg podatkowych wspomagających rozwój firm, zgodnie z polityką gospodarczą Miasta.
9. Przygotowanie oferty terenów inwestycyjnych z dostępnością komunikacyjną i wyposażeniem infrastrukturalnym.

POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE

Polityki:

- Polityka gospodarowania mieniem gminy (planowana)

Programy strategiczne:

- Krakowski Program Wspierania Przedsiębiorczości i Rozwoju Gospodarczego Miasta

Projekty strategiczne:

- Kraków – Nowa Huta Przyszłości
- Przygotowanie terenów dla realizacji projektów strategicznych (Kraków Airport Balice, Kraków Nowe Miasto Płaszów -Rybitwy)
- Zorganizowanie platformy informacyjnej dla przedsiębiorców w ramach miejskich serwisów internetowych

CEL OPERACYJNY II.3: System kształcenia dostosowany do potrzeb gospodarki opartej na wiedzy

Realizacja celu ukierunkowana jest na:

- uzyskanie najwyższego w kraju poziomu edukacji przedszkolnej i szkolnej,
- rozwijanie od najmłodszych lat kreatywności, kompetencji i postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców Krakowa,
- stymulowanie różnorodnych form kształcenia ustawicznego z wykorzystaniem struktur miejskich, społecznych i prywatnych,
- wspieranie krakowskiego ośrodka akademickiego, a także zintensyfikowanie współpracy dla lepszego dopasowania systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy.

DZIAŁANIA KLUCZOWE

1. Stwarzanie warunków dla doskonalenia systemu edukacji ukierunkowanej na uzyskanie najwyższego standardu edukacyjnego w Polsce.
2. Wprowadzanie preferencyjnych form kształcenia postaw i kompetencji przedsiębiorczych wśród mieszkańców Krakowa.
3. Promowanie kształcenia ustawicznego (przez całe życie) jako naturalnego elementu ścieżki zawodowej mieszkańców Krakowa, sprzyjającego mobilności na rynku pracy oraz utrzymaniu jak najdłużej aktywności zawodowej.
4. Wspieranie dostosowania kierunków kształcenia do potrzeb globalnego rynku pracy.
5. Rozwijanie oferty możliwości kształcenia w językach obcych przez szkoły samorządowe oraz kształcenia języka i kultury polskiej dla cudzoziemców.

POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE

Programy strategiczne:

- Krakowski Program Wspierania Uzdolnionych Uczniów
- Krakowski Program Wspierania Przedsiębiorczości i Rozwoju Gospodarczego Miasta
- Program Promocji Zatrudnienia, Aktywizacji Zawodowej dla Gminy Miejskiej Kraków

Projekty strategiczne:

- Angielski 5 x w tygodniu
- Krakowska Szkoła Doradztwa Zawodowego
- Konkurs „Mój pierwszy biznes”

OBSZAR III: Kultura i dziedzictwo kulturowe

CEL STRATEGICZNY III: Kraków – kreatywna i korzystająca z potencjału kulturowego nowoczesna metropolia

Realizacja celu ukierunkowana jest na:

- twórcze wykorzystanie dziedzictwa historycznego i potencjału kulturowego Krakowa do budowy nowoczesnej metropolii, znaczącej w skali europejskiej i globalnej, sprzyjającej eksperymentom i innowacjom,
- pobudzanie i rozwijanie kreatywności mieszkańców poprzez budowanie wspólnoty otwartych obywateli realizujących swoje pasje i ambicje,
- utrzymanie bogactwa, różnorodności i wysokiej jakości oferty kulturalnej, zapewniając mieszkańcom Krakowa równy i powszechny dostęp do wydarzeń kulturalnych, miejsc spotkań i twórczych dyskusji.

Kraków dzisiaj

- Kraków to miasto Jana Pawła II, Kopernika, Wyspiańskiego, Wajdy, Lema, Szymborskiej, Pendereckiego i Miłosza.
- W 1978 r. Stare Miasto oraz dzielnica Kazimierz zostały wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, jako pierwsze obiekty w Polsce. Na liście UNESCO znajdują się także, położone w Krakowskim Obszarze Metropolitalnym: kopalnie soli w Wieliczce i Bochni oraz zespół architektoniczny w Kalwarii Zebrzydowskiej.
- W 2000 r. Kraków uzyskał, jako podkreślenie wkładu w osiągnięcia kultury i cywilizacji światowej, tytuł „Europejskiego Miasta Kultury 2000”, wraz z m.in.: Awinionem, Bolonią, Brukselą i Pragą.
- To właśnie w Krakowie znajduje się niemal jedna trzecia (ok. 4,3 mln) wszystkich muzealiów w Polsce. W rejestrze zabytków znajduje się 1 207 obiektów. Tutaj możemy oglądać obraz Leonardo da Vinci „Dama z Gronostajem”.
- 4,5 mln osób z kraju i z zagranicy zwiedziło krakowskie muzea (dane za 2016 r.).
- Tworzący i żyjący w Krakowie Stanisław Lem jest najczęściej tłumaczonym polskim pisarzem. W Krakowie powstała najczęściej tłumaczona na świecie polska książka – „Dzienniczek” św. Siostry Faustyny.
- Tylko w 2016 r. w Krakowie zorganizowano niemal 100 festiwali, w tym wiele o znaczeniu międzynarodowym, np.: Festiwal UNSOUND, Festiwal Kultury Żydowskiej, Międzynarodowy Festiwal Teatrów Ulicznych, Misteria Paschalia, Conrad Festival, Boska Komedia, Materia Prima.
- 3 100 absolwentów kierunków kreatywnych opuszcza co roku krakowskie uczelnie.
- Wśród 84 bibliotek działających w Krakowie – najsłynniejsza Biblioteka Jagiellońska pełni funkcję Biblioteki Narodowej; w Krakowie działa około 70 scen i grup teatralnych oraz 30 muzeów.
- Kraków jest 7 miastem na świecie, któremu przyznano tytuły „Miasta Literatury” (UNESCO) oraz „Światowego Miasta Festiwali i Wydarzeń Kulturalnych 2016”.

CEL OPERACYJNY III.1: Kraków - miastem europejskiej stolicy kultury

Realizacja celu ukierunkowana jest na:

- wzmacnianie wizerunku Krakowa jako miasta kreatywności i kultury, miasta dziedzictwa, miasta festiwalowego i kongresowego,
- systematyczne poszerzanie oferty prestiżowych, w skali europejskiej, wydarzeń kulturalnych,
- wzmacnianie najlepszych istniejących marek i produktów kulturowych oraz wspieranie twórców nowych aktywności.

DZIAŁANIA KLUCZOWE

1. Rozwijanie i promowanie kluczowych produktów kulturowych.
2. Zwiększenie wpływu kultury na gospodarkę, co pobudzi rozwój przemysłów kreatywnych, takich jak projektowanie, sztuka użytkowa, architektura, przemysł filmowy, przemysł wydawniczy, nowe media.
3. Integrowanie działań środowisk/instytucji na rzecz wspólnego budowania marki „Kraków – miasto festiwalowe”.
4. Aktywne wykorzystywanie naszego członkostwa w globalnej sieci miast kreatywnych UNESCO oraz w innych międzynarodowych sieciach współpracy w dziedzinie ochrony dóbr kultury i rozwoju kreatywności.
5. Kreowanie nowych marek wydarzeń kulturalnych, animowanie życia artystycznego w dzielnicach, ochrona pejzażu kultury w turystycznych częściach Krakowa.
6. Stymulowanie transferu wiedzy, doświadczeń i najnowszych trendów w sektorze kultury, kreatywności i dziedzictwa.
7. Z myślą o krakowskich artystach – tworzenie bogatej oferty programów grantowych i stypendialnych.
8. Wspieranie debiutantów i młodych artystów; promocja ich twórczości w kraju i za granicą.
9. Wspieranie finansowe właścicieli zabytków i zanikających środowisk życia kulturalnego (księgarnie, antykwariaty, galerie).
10. Ochrona dziedzictwa kulturowego (materialnego i niematerialnego) oraz digitalizowanie zasobów kultury

POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE

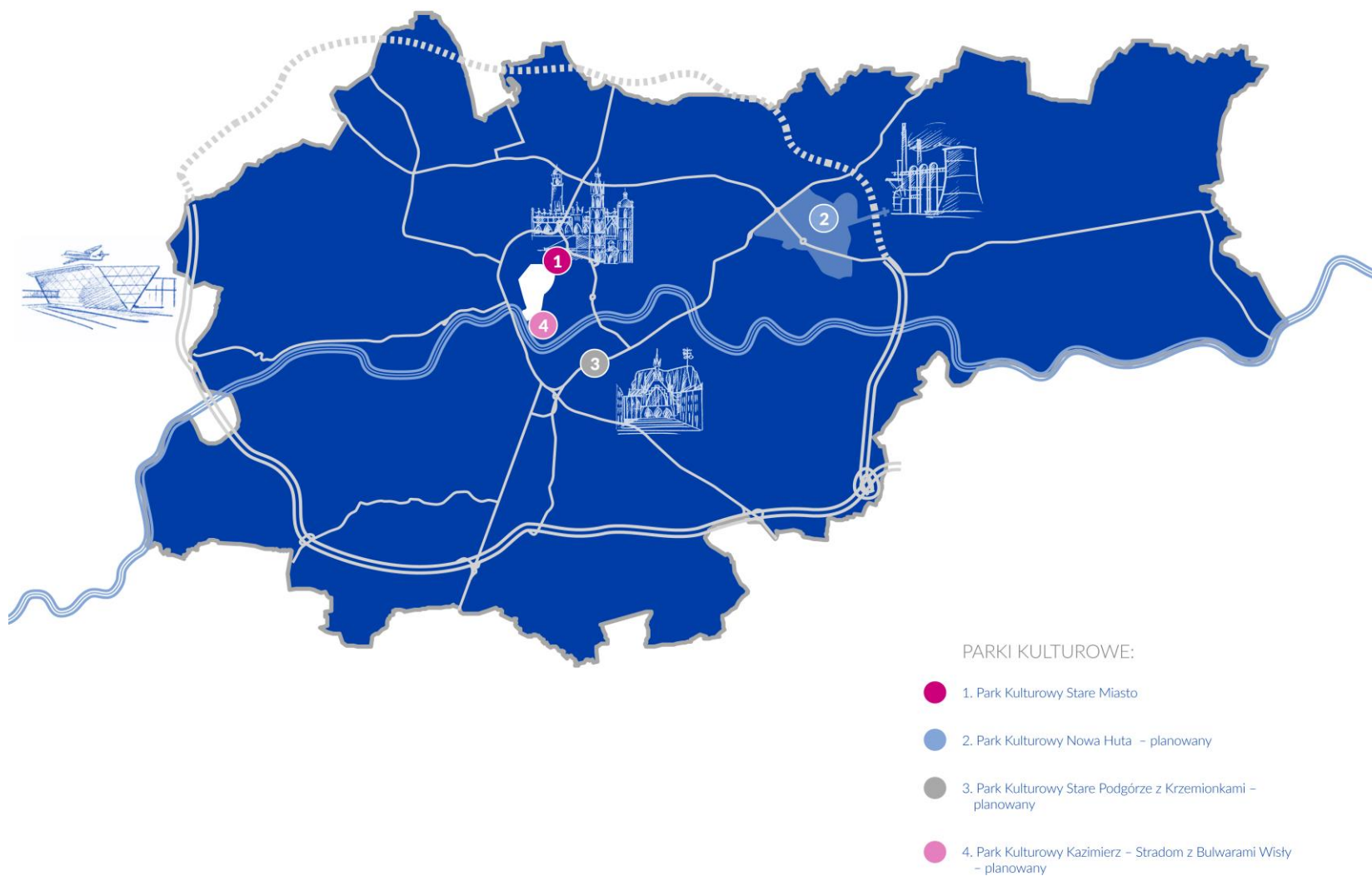
Programy strategiczne:

- Program Rozwoju Kultury w Krakowie do roku 2030
- Program „Kraków – Miasto Literatury UNESCO”
- Program Opieki nad Zabytkami Gminy Miejskiej Kraków
- Miejski Program Rewitalizacji Krakowa

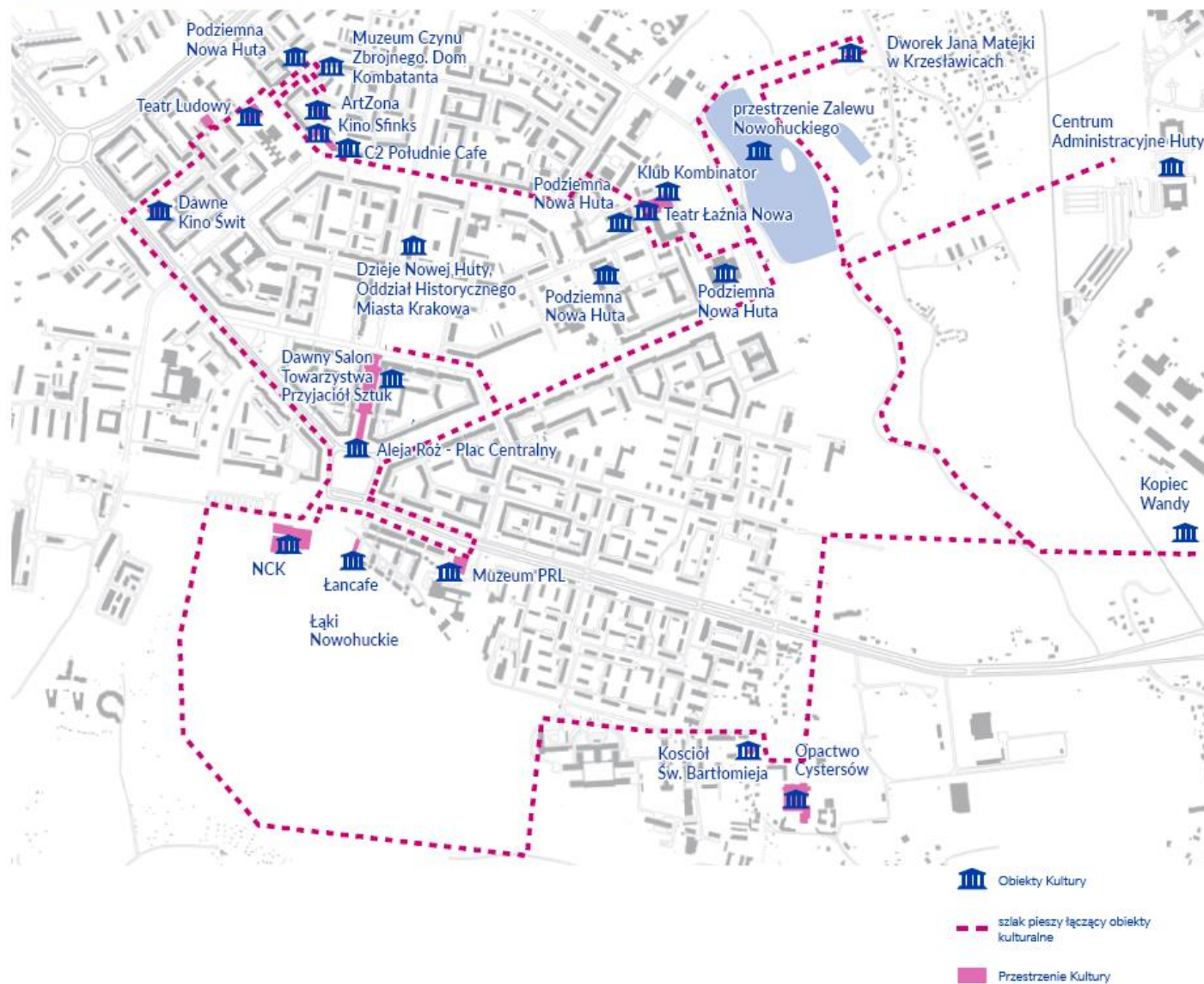
Projekty strategiczne:

- Krakowskie Festiwale
- Budowa Centrum Muzyki
- Utworzenie Centrum Literatury i Języka „Planeta LEM” w dawnym Składzie Solnym
- Utworzenie parków kulturowych: Nowa Huta, Stare Podgórze z Krzemionkami, Kazimierz - Stradom z Bulwarami Wisły
- Modernizacja siedziby Galerii Sztuki Współczesnej „Bunkier Sztuki”
- „Krzysztofory od nowa – Muzeum Kompletne” – modernizacja siedziby głównej Muzeum Historycznego Miasta Krakowa
- Adaptacja budynku dawnej Zbrojowni przy ul. Rakowickiej 22 na centrum wystawienniczo – edukacyjne – Muzeum Historii Fotografii w Krakowie

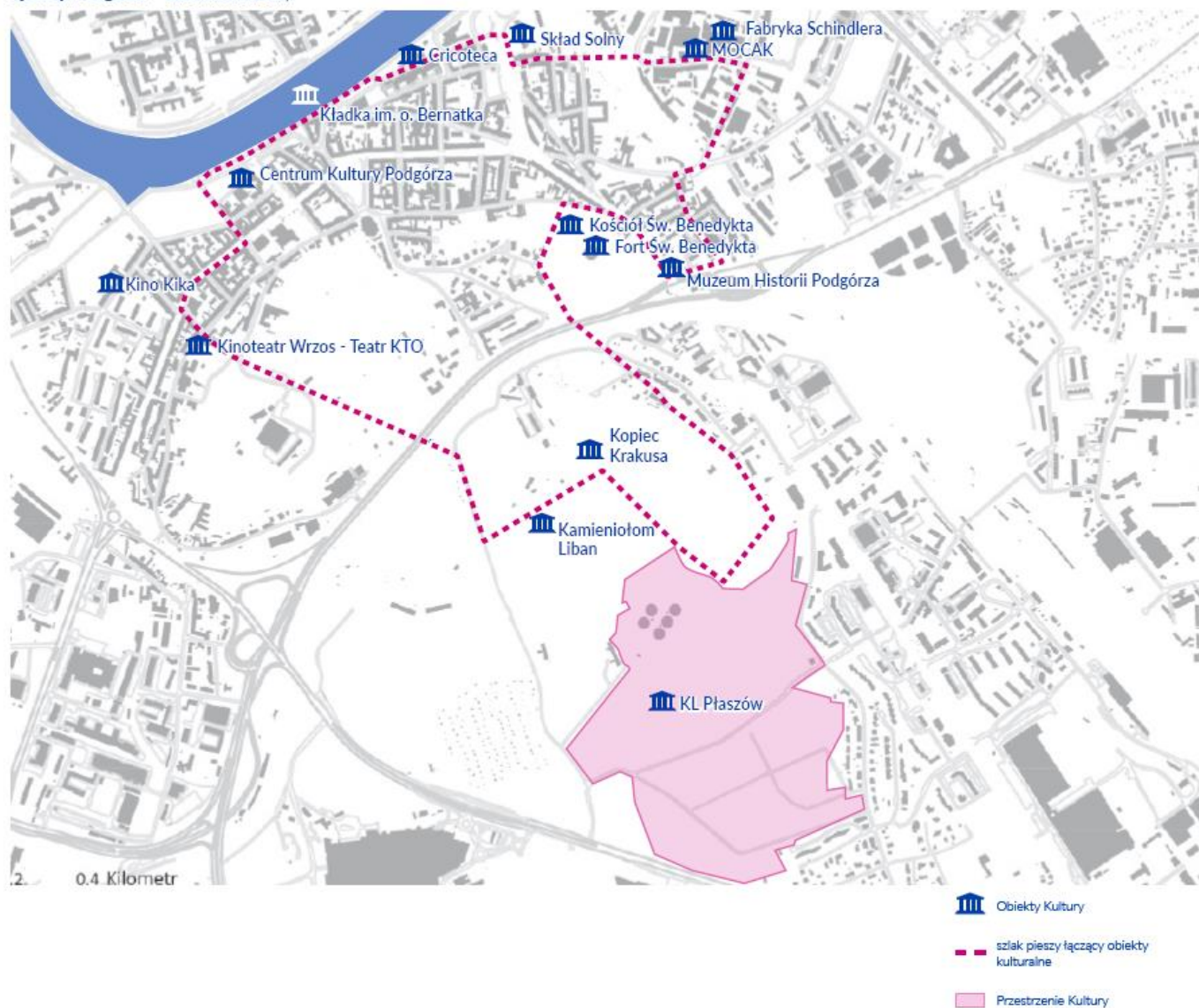
rys. 6 | Parki kulturowe - istniejące i planowane

rys. 7 | Strefa kultury – Nowa Huta

rys. 8 | Podgórze – dzielnica kultury

CEL OPERACYJNY III.2: Wysokie kompetencje kulturalne mieszkańców

Realizacja celu ukierunkowana jest na:

- kreowanie kompetencji kulturowych różnych grup mieszkańców i wzmacnianie wizerunku Krakowa jako najlepszego miasta do zamieszkania, życia, odpoczynku i pracy,
- poprawę jakości edukacji kulturowej poprzez wzmacnianie umiejętności w czytaniu i interpretacji kodów kulturowych oraz potrzebę współtworzenia i uczestnictwa mieszkańców w życiu kulturalnym i artystycznym,
- stworzenie funkcjonalnych centrów kultury w każdej z dzielnic.

DZIAŁANIA KLUCZOWE

1. Stworzenie artystom i twórcom kultury dogodnych warunków do rozwoju i pracy w Krakowie.
2. Podejmowanie działań umożliwiających mieszkańcom i przyjezdnym jak najszersze uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych.
3. Wzmacnianie ekosystemu kultury sprzyjającego współpracy, stwarzającego dobre warunki do rozwoju talentów, wykorzystującego potencjał i energię miasta oraz jego mieszkańców.
4. Wspieranie integracji i współpracy różnych środowisk, domów, centrów i ośrodków kultury i młodzieżowych domów kultury, szczególnie w podejmowaniu niestandardowych aktywności dotyczących edukacji kulturalnej i artystycznej.
5. Prowadzenie efektywnego zarządzania przestrzenią kulturową (lepsze wykorzystanie istniejącej infrastruktury i powstanie nowych wielofunkcyjnych obiektów).
6. Przygotowanie spójnych narracji o kulturze krakowskiej i ofercie Miasta, dedykowanych różnym odbiorcom, turystom, obcokrajowcom mieszkającym w Krakowie, studentom, seniorom, rodzinom; znaczące wzbogacenie oferty anglojęzycznej.
7. Wypracowanie „Kanonu Krakowianina” obejmującego najważniejsze miejsca, które powinien poznać każdy uczeń krakowskich szkół w czasie swojej edukacji.
8. Wspieranie niedochodowej działalności kulturalnej, w tym społecznej.
9. Likwidacja barier i zapewnienie zrównoważonego dostępu do kultury mieszkańcom z grup zagrożonych wykluczeniem.
10. Wspieranie finansowe właścicieli zabytków i branż zanikających (księgarnie, antykwariaty, galerie).

POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE

Programy strategiczne:

- Program Rozwoju Kultury w Krakowie do roku 2030
- Program „Kraków - Miasto Literatury UNESCO”

Projekty strategiczne:

- Krakowskie Noce
- Wianki – Święto Muzyki
- Dni Krakowa
- Rewaloryzacja siedziby Muzeum Inżynierii Miejskiej w Krakowie na potrzeby nowoczesnego Muzeum Nauki i Techniki
- Przebudowa dawnego kinoteatru Wrzos na siedzibę Teatru KTO
- Utworzenie nowoczesnej siedziby Biblioteki Kraków

OBSZAR IV: Jakość życia

CEL STRATEGICZNY IV: Kraków – miasto przyjazne do życia

Realizacja celu ukierunkowana jest na:

- zapewnienie bezpieczeństwa, komfortu i wysokiej jakości życia mieszkańców Krakowa,
- udostępnienie nowych przestrzeni publicznych, rozumianych jako miejsca spotkań, aktywności, integracji społecznej, wymiany poglądów oraz dialogu,
- poprawę standardów jakości środowiska i zrewitalizowanie przestrzeni miejskiej,
- zapewnienie powszechnego dostępu do usług publicznych,
- rozwijanie przyjaznego, ekologicznego i efektywnego systemu transportowego, z uprzywilejowaniem transportu zbiorowego,
- promowanie w Krakowie zdrowego stylu życia.

Kraków dzisiaj

- Przeciętny wiek życia, który przeżyją dzieci urodzone w Krakowie w 2016 r. należy do najwyższych w Polsce. Dla kobiet jest to 82,6 lat, dla mężczyzn 76,8 lat. Ponad 25% mieszkańców to osoby powyżej 60 roku życia.
- Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w 2016 r. wyniósł w Krakowie 2,18 i był znacząco wyższy niż średnia dla Polski – 0,15.
- Blisko 97,5% dzieci objętych jest opieką przedszkolną; średnia dla Polski to tylko 84,2%. Dzieci uczęszczające do przedszkoli mają większe szanse edukacyjne i, w konsekwencji, w przyszłości lepszy start na rynku pracy.
- Kraków posiada najbardziej rozbudowaną, spośród największych miast (obok Poznania i Wrocławia), sieć placówek świadczących opiekę nad dziećmi do lat 3 (żłobki, kluby dziecięce, dzienni opiekunowie). Jednocześnie od 2012 r. działalność placówek świadczących taką opiekę jest dofinansowywana przez Miasto. Rocznie w mieście przybywa ok. 1000 miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.
- Z przeprowadzanych badań opinii mieszkańców, a zwłaszcza rodzin z dziećmi, wynika, że bardzo wysoko oceniany jest poziom nauczania, a także oferta krakowskich szkół, w tym tych, w których uczą się uczniowie z niepełnosprawnością.
- Kraków zajął 2. miejsce wśród miast metropolitalnych w rankingu „Miejsce sprzyjające edukacji” (*Evidence Institute, 2017 r.*).
- W Krakowie działają Centra Aktywności Seniora (CAS) tworząc, jedyną taką w kraju, sieć miejsc organizujących możliwość wszechstronnej aktywności osób starszych.
- W Krakowie użytkowanych jest prawie 360 tys. mieszkań. Aż 70% osób mieszka w budynkach 4 i więcej kondygnacyjnych.
- 47 parków miejskich zajmuje ponad 4,4% powierzchni całego miasta (ok. 473 ha). Co szczególnie ważne, aż 75% mieszkańców ma do nich dostęp pieszo w czasie do 15 minut. Obecnie powstają kolejne parki np. Zakrzówek i Reduta.
- Na koniec 2016 r. miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmowały swoim zasięgiem aż 48,7% powierzchni miasta.

- Dopuszczalne normy dobowe pyłu zawieszonego PM10 były wielokrotnie przekraczane w 2016 r.
- W 2016 r. ponad 33% materiałów odpadowych poddano ponownemu wykorzystaniu (papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło).
- W 2016 r. popełniono 23 704 przestępstwa, co stanowi 31 przestępstw w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców.
- Codziennie do Krakowa wjeżdża 120 tys. samochodów; w samym Krakowie w 2016 r zarejestrowanych było 448 tys. samochodów osobowych, co oznacza 585 samochodów osobowych na 1000 mieszkańców. Stanowi to wielkie obciążenie dla Miasta.
- Dzięki nowoczesnej infrastrukturze Miasto zapewnia usługi komunalne dla ponad 1,1 mln użytkowników (mieszkańców, dojeżdżających do pracy lub miejsca nauki, turystów).

CEL OPERACYJNY IV.1: Powszechnie dostępna, wysokiej jakości przestrzeń publiczna

Realizacja celu ukierunkowana jest na wykreowanie powszechnie dostępnych przestrzeni publicznych, w których kreatywnie łączona będzie tradycja i nowoczesność, place, ulice i parki staną się atrakcyjnymi miejscami spotkań i aktywności mieszkańców, a wysokiej jakości publiczne tereny zielone będą równomiernie dostępne w skali miasta.

DZIAŁANIA KLUCZOWE

1. Wzmacnianie systemowych działań, w efekcie których wzrośnie dbałość o krajobraz miasta, jego piękno, ład przestrzenny, estetykę i walory widokowe.
2. Skuteczne zwalczanie nielegalnych reklam i graffiti.
3. Przywracanie przestrzeni publicznych mieszkańcom poprzez ograniczenie dostępu samochodów osobowych do centrum miasta, w zamian rozwijając efektywny i przyjazny środowisku system transportu zbiorowego.
4. Kształtowanie ulic, szczególnie w centrum miasta i wewnątrz osiedli jako przestrzeni publicznych (odwołując się do koncepcji „ulic – ogrodów”), poprzez uspokajanie ruchu, wprowadzanie pasów zieleni, znoszenie rozgraniczenia na chodnik i jezdnię oraz równoważenie ruchu pieszego, rowerowego i samochodowego.
5. Pozyskanie nowych terenów dla przestrzeni publicznych, tworząc ich zintegrowaną sieć. Tworzenie w każdej dzielnicy funkcjonalnych centrów lokalnej tożsamości, obejmujących m.in. Kluby Rodzica i Centra Aktywności Seniorów.
6. Przeciwdziałanie nadmiernej komercjalizacji przestrzeni publicznych; stymulowanie na tych terenach, szczególnie placach, powstawania atrakcyjnych miejsc spotkań, wypoczynku i rekreacji, dostępnych nie tylko dla użytkowników obiektów komercyjnych.
7. Zrewitalizowanie istniejących terenów zieleni oraz zwiększenie powierzchni nowych terenów dla rekreacji w obszarze miasta.
8. Łączenie rozproszonych elementów zieleni w zintegrowany system.

POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE**Polityki:**

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa
- Zasady i warunki sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń (planowane)
- Kierunki Rozwoju i Zarządzania Terenami Zieleni w Krakowie
- Polityka gospodarowania mieniem gminy (nowa)

Programy strategiczne:

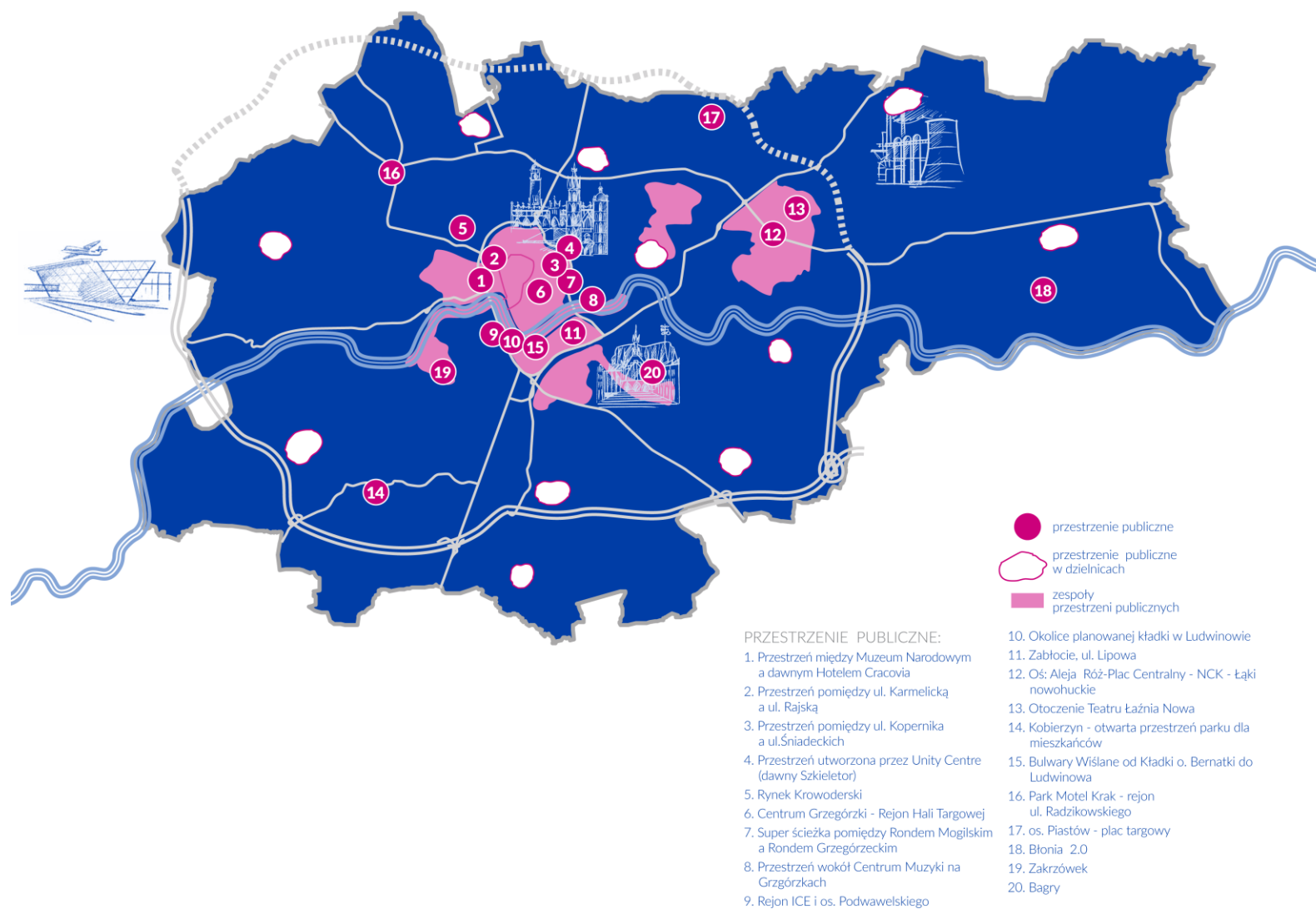
- Program Rozwoju Kultury w Krakowie do roku 2030
- Miejski Program Rewitalizacji Krakowa
- Program rehabilitacji zabudowy blokowej na terenie Gminy Miejskiej Kraków (planowany)
- Program Opieki nad Zabytkami Gminy Miejskiej Kraków

Projekty strategiczne:

- Utworzenie parków kulturowych: Nowa Huta, Stare Podgórze z Krzemionkami, Kazimierz - Stradom z Bulwarami Wisły
- Utworzenie parków rzecznych, w tym w pierwszej kolejności na odcinkach rzek: Wisły, Drwinki, Dłubni, Wilgi, Sudół Dominikański, Białuchy
- Budowa kładki pieszo-rowerowej Kazimierz - Ludwinów
- Realizacji koncepcji „ulic - ogrodów”, w tym w pierwszej kolejności ulic: Krupnicza, Mostowa, Bożego Ciała, Meiselsa, Lipowa, Trynitarzka, Plac Słowiański, Plac Biskupi
- Organizacja nowego Systemu Informacji Miejskiej

9. Tworzenie i ochrona parków rzecznych.
 10. Projektowanie zielonych przestrzeni w otoczeniu zabudowy miejskiej oraz wewnątrz osiedli i w centrum miasta („parki kieszonkowe”, podwórka, skwery).
 11. Przeciwdziałanie tworzeniu barier architektonicznych w przestrzeni publicznej, wykluczających osoby z niepełnosprawnością ruchową.
 12. Stosowanie zasad zapobiegania przestępczości przez kształtowanie bezpiecznych przestrzeni.
- Rozbudowa „Obserwatorium” – Miejskiego Systemu Informacji Przestrzennej

rys. 9 | Przestrzenie publiczne

CEL OPERACYJNY IV.2: Zrewitalizowane obszary miejskie

Realizacja celu skoncentrowana jest na podjęciu – przy aktywnym udziale mieszkańców Krakowa – kompleksowych działań ukierunkowanych na ograniczenie nierówności w warunkach życia mieszkańców, poprawę dostępu do możliwości jakie stwarza miasto, poprzez:

- poprawę jakości życia,
- ożywienie przestrzeni lokalnej,
- wzrost aktywności gospodarczej,
- pobudzenie aktywności społecznej i obywatelskiej.

DZIAŁANIA KLUCZOWE

1. Ograniczanie niekorzystnych skutków masowego ruchu turystycznego w niektórych dzielnicach Krakowa, szczególnie wyludniania się Starego Miasta, Kazimierza i Starego Podgórze-Zabłocia.
2. Ograniczanie niekorzystnych skutków (w tym gentryfikacji) intensywnej aktywności budowlanej, szczególnie na obszarze Zabłocia.
3. Odbudowanie pozytywnego wizerunku Nowej Huty, który jest czynnikiem kształtowania tożsamości i wspólnoty lokalnej.
4. Dostosowywanie otoczenia osiedli i terenów mieszkaniowych do potrzeb rodzin z dziećmi oraz osób starszych.
5. Umożliwianie włączenia społecznego, poprzez poprawę infrastruktury stwarzającej lepsze warunki dla edukacji, nauki, kultury oraz zapewnienie pomocy społecznej.
6. Podejmowanie działań na rzecz aktywizacji zawodowej mieszkańców terenów rewitalizowanych, w tym wzmacnianie przedsiębiorczości społecznej.
7. Dążenie do harmonizacji struktury funkcjonalnej i przestrzennej terenów mieszkaniowych.

POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE**Polityki:**

- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Krakowa
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Krakowa
- Kierunki Rozwoju i Zarządzania Terenami Zieleni w Krakowie

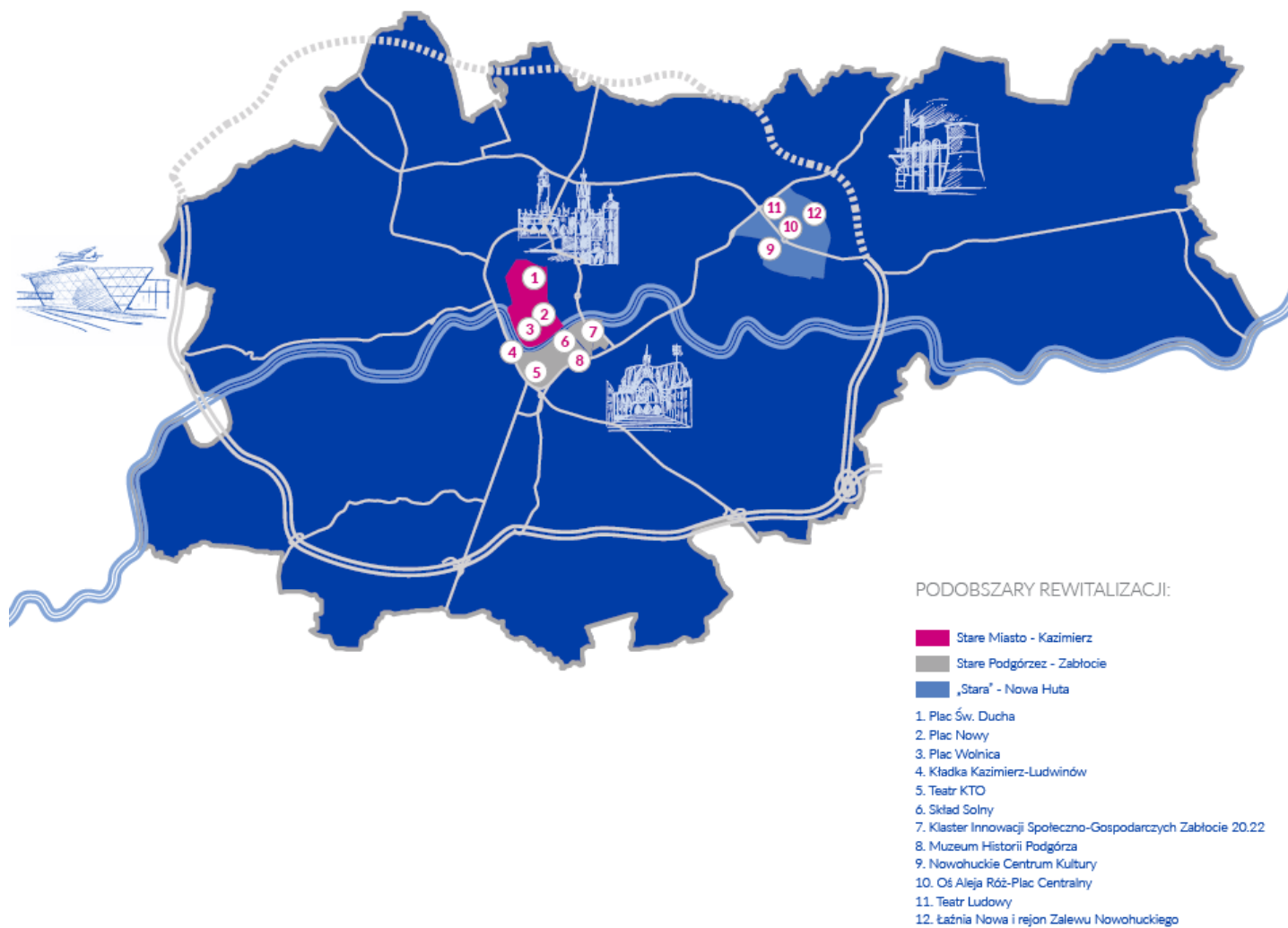
Programy strategiczne:

- Miejski Program Rewitalizacji Krakowa
- Program rehabilitacji zabudowy blokowej na terenie Gminy Miejskiej Kraków (planowany)
- Krakowski Program Wspierania Przedsiębiorczości i Rozwoju Gospodarczego Miasta
- Program rozwoju przedsiębiorczości społecznej dla Gminy Miejskiej Kraków (planowany)
- Program Rozwoju Dzielnic (planowany)
- Program Rozwoju Edukacji Obywatelskiej (planowany)
- Wieloletni program współpracy Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi
- Program Rozwoju Kultury w Krakowie do roku 2030
- Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kraków oraz zasobem tymczasowych pomieszczeń

Projekty strategiczne:

- Park Zabłocie – „Stacja Wisła”
- Klaster Innowacji Społeczno – Gospodarczych Zabłocie 20-22
- Rewitalizacja terenów przy moście Kotlarskim – Bulwar Podolski
- Budowa „Mariny Krakowskiej”
- Rewitalizacja placów: Wolnica, Nowego i św. Ducha
- Przebudowa przestrzeni ul. Sławkowskiej
- Przywrócenie funkcji publicznych zdegradowanym terenom wokół Nowohuckiego Centrum Kultury
- Rewitalizacja wnętrza kwartałów zabudowy w Nowej Huty – projekt „Spotkajmy się na podwórku”
- Budowa kładki pieszo-rowerowej Kazimierz - Ludwinów
- Realizacja koncepcji „ulic - ogrodów”, w tym w pierwszej kolejności ulic: Krupnicza, Mostowa, Bożego Ciała, Meiselsa, Lipowa, Trynitarzka, Plac Słowiański, Plac Biskupi
- Organizacja lokalnych biur rewitalizacji
- Rewitalizacja tradycyjnych ulic handlowych w tym: Długa, Karmelicka, Zwierzyniecka, Kalwaryjska, Krakowska i Starowiślna (zintegrowane spojrzenie na funkcje, jakość przestrzeni, parkowanie, dostawy oraz mobilność)

rys. 10 | Obszar rewitalizacji w Krakowie

CEL OPERACYJNY IV.3: Zrównoważone środowisko

Realizacja celu ukierunkowana jest na doprowadzenie do standardów wysokiej jakości środowiska naturalnego, ze szczególnym uwzględnieniem poprawy jakości powietrza, ograniczenia poziomu hałasu oraz ograniczenia emisji pól elektromagnetycznych.

DZIAŁANIA KLUCZOWE

1. Ograniczenie niskiej emisji poprzez likwidację wszystkich pieców węglowych, z równoczesną kontynuacją programu osłonowego oraz zintensyfikowanie współpracy Krakowa z otaczającymi gminami i samorządem województwa na rzecz ograniczenia emisji napływowych.
2. Zmniejszenie emisji komunikacyjnej poprzez zwiększanie udziału w ruchu transportu zbiorowego i innych ekologicznych form mobilności, szczególnie rowerów, oraz radykalne ograniczenie ruchu samochodów w centrum Krakowa.
3. Ograniczenie emisji hałasu poprzez wprowadzanie wyciszonych torowisk tramwajowych, zakup nowoczesnego taboru tramwajowego i autobusowego (w tym elektrycznego), stosowanie nawierzchni drogowych o ograniczonej emisji hałasu, ograniczanie dopuszczalnej prędkości ruchu samochodów i stosowanie ekranów akustycznych tylko w przypadku braku alternatywy.
4. Ograniczenie emisji pól elektromagnetycznych (PEM) do środowiska poprzez preferowanie niekonfliktowych lokalizacji źródeł emisji pól elektromagnetycznych.
5. Efektywne gospodarowanie odpadami komunalnymi, aby do 50% odpadów (papieru, metalu, tworzyw sztucznych, szkła) podlegało ponownemu wykorzystaniu.
6. Modernizowanie i rozbudowa infrastruktury komunalnej.
7. Niemal dwukrotne zwiększenie powierzchni lasów w obszarze miasta.
8. Stosowanie zasady tzw. zielonych zamówień publicznych przy planowaniu inwestycji i zakupów.
9. Edukowanie i promowanie postaw proekologicznych.

POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE**Polityki:**

- Kierunki Rozwoju i Zarządzania Terenami Zieleni w Krakowie

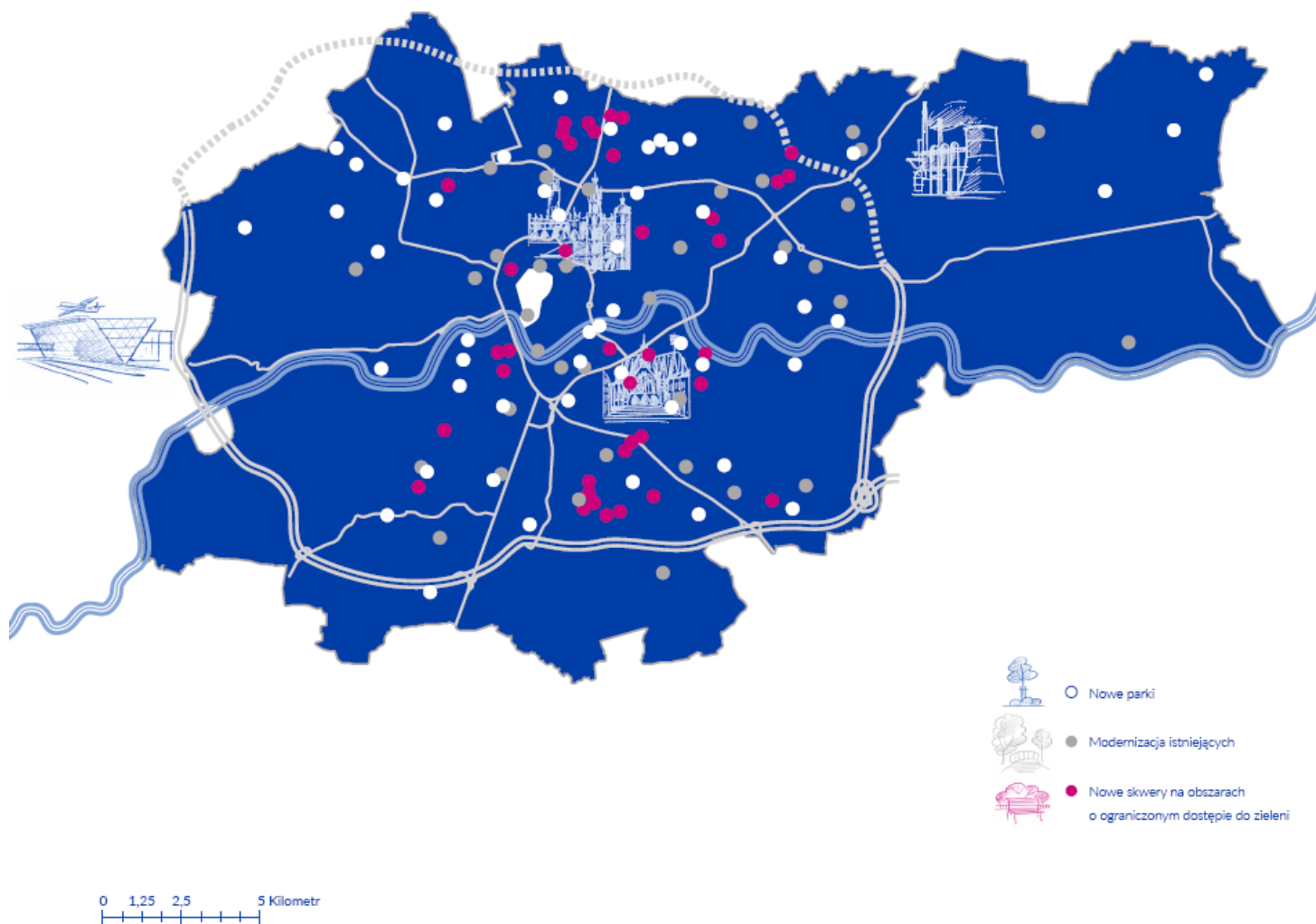
Programy strategiczne:

- Program Ochrony Środowiska dla miasta Krakowa
- Program Ograniczania Niskiej Emisji dla miasta Krakowa
- Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Miejskiej Kraków
- Program Ochrony Powietrza dla Województwa Małopolskiego
- Program Ochrony Środowiska przed Hałasem
- Powiatowy program zwiększenia lesistości miasta Krakowa (planowany)
- Program Ochrony Środowiska przed Promieniowaniem Elektromagnetycznym (planowany)

Projekty strategiczne:

- Systemowa zmiana systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym
- Rozbudowa sieci ciepłowniczej w centrum miasta, w tym doprowadzenie ciepła do Starego Miasta i Kazimierza
- Poprawa efektywności energetycznej gminnych budynków użyteczności publicznej (termomodernizacja, zarządzanie energią, wykorzystanie energii odnawialnej)
- Rozbudowa i modernizacja systemu odwodnienia Miasta

rys. 11 | Parki i tereny zielone w Krakowie

CEL OPERACYJNY IV.4: Przyjazny mieszkańcom, efektywny i ekologiczny system transportowy

Realizacja celu ukierunkowana jest na:

- uprzywilejowanie komunikacji zbiorowej w ruchu miejskim, także zapewnienie jej wysokiej dostępności i częstotliwości,
- zwiększenie udziału ekologicznych form mobilności: publicznego transportu zbiorowego, ruchu pieszego i rowerowego,
- ograniczenie lub eliminację indywidualnego ruchu samochodowego w mieście, szczególnie ruchu tranzytowego w śródmieściu,
- integrację różnych form transportu,
- poprawę bezpieczeństwa, szczególnie w odniesieniu do niechronionych uczestników ruchu.

DZIAŁANIA KLUCZOWE

1. Wprowadzenie zdecydowanego uprzywilejowania komunikacji zbiorowej w ruchu miejskim oraz lepszej dostępności i odpowiedniej częstotliwości kursów.
2. Integracja systemów transportowych z przyznaniem priorytetu dla transportu szynowego.
3. Adaptacja istniejących linii kolejowych dla potrzeb ruchu pasażerskiego, wprowadzenie szybkich, regularnych połączeń o dużej częstotliwości w ramach Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej (SKA), docelowo co 20 minut.
4. Integracja biletów wszystkich środków transportu, w tym transportu kolejowego.
5. Podejmowanie działań na rzecz miasta przyjaznego pieszym, w tym poprzez obniżanie lub likwidację krawężników, uwalnianie chodników od parkujących samochodów, wyłączanie sygnalizacji świetlnej, oświetlanie ciągów pieszych i stosowanie elementów małej architektury.
6. Rozwijanie infrastruktury rowerowej, obejmującej także parkingi dla rowerów, w tym parkingi zadaszone.
7. Wprowadzenie ograniczenia prędkości ruchu w obrębie II obwodnicy, w tym strefy „tempo 30 km/h” (obszary o dużym ruchu pieszych oraz na osiedlach mieszkaniowych).
8. Ograniczenie międzydzielnicowego tranzytowego ruchu samochodowego wewnątrz III obwodnicy.
9. Podjęcie działań na rzecz uznania terenów wewnątrz II obwodnicy za obszar o obniżonej emisji komunikacyjnej.

POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE**Polityki:**

- Polityka Transportowa dla Miasta Krakowa

Programy strategiczne:

- Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Gminy Miejskiej Kraków oraz gmin sąsiadujących.
- Program Budowy Dróg dla Rowerów
- Program Obsługi Parkingowej dla Miasta Krakowa
- Program rozwoju infrastruktury transportowej Krakowa

Projekty strategiczne

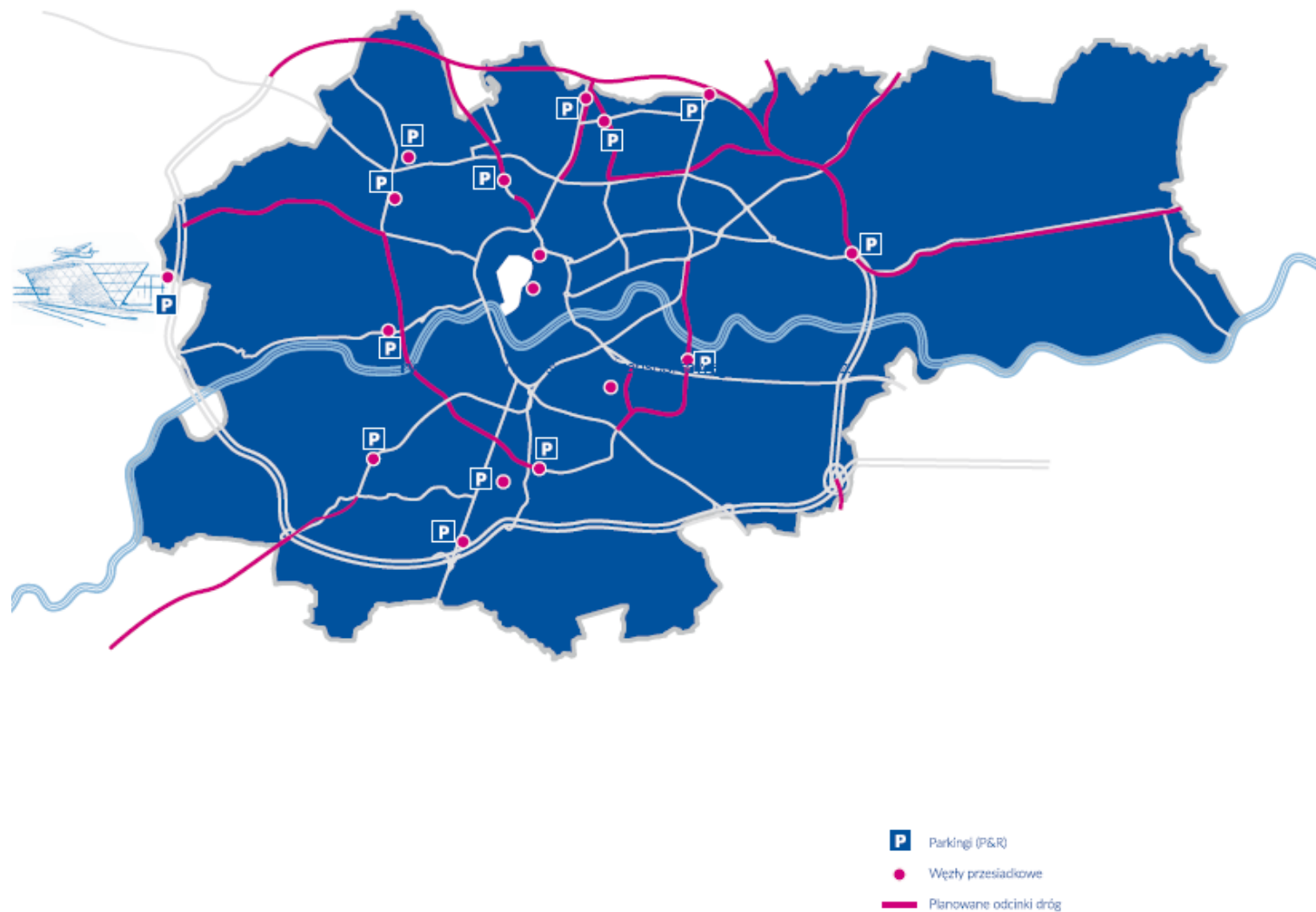
- Budowa nowych linii tramwajowych, w tym budowa kolejnych etapów Krakowskiego Szybkiego Tramwaju
- Ukończenie Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej (SKA)
- Budowa i rozbudowa głównych węzłów przesiadkowych, w tym: Krakowskie Centrum Komunikacyjne, Grzegórzki, Bronowice, Swoszowice/Borek Fałęcki, Bonarka, os. Piastów
- Budowa przystanków kolejowych, w tym: Żabinec, Prądnicka, Prądnik Czerwony, os. Piastów, Prądnik Biały, Lubocza, Złocień, Grębałów, Jagiełły, Kliny, Opatkowice, Swoszowice
- Budowa brakujących fragmentów III obwodnicy, w tym: Trasy Łagiewnickiej, Trasy Pychowickiej, Trasy Zwierzynieckiej, oraz

10. Promowanie modelu współdzielenia (współużytkowania) samochodów i rowerów oraz wprowadzanie rozwiązań komunikacyjnych dla osób o obniżonej mobilności (osoby z niepełnosprawnością, starsze, z dziećmi).
11. Wyznaczenie wydzielonych pasów ruchu przeznaczonych dla autobusów (bus pasy) w celu zwiększania niezawodności transportu zbiorowego.

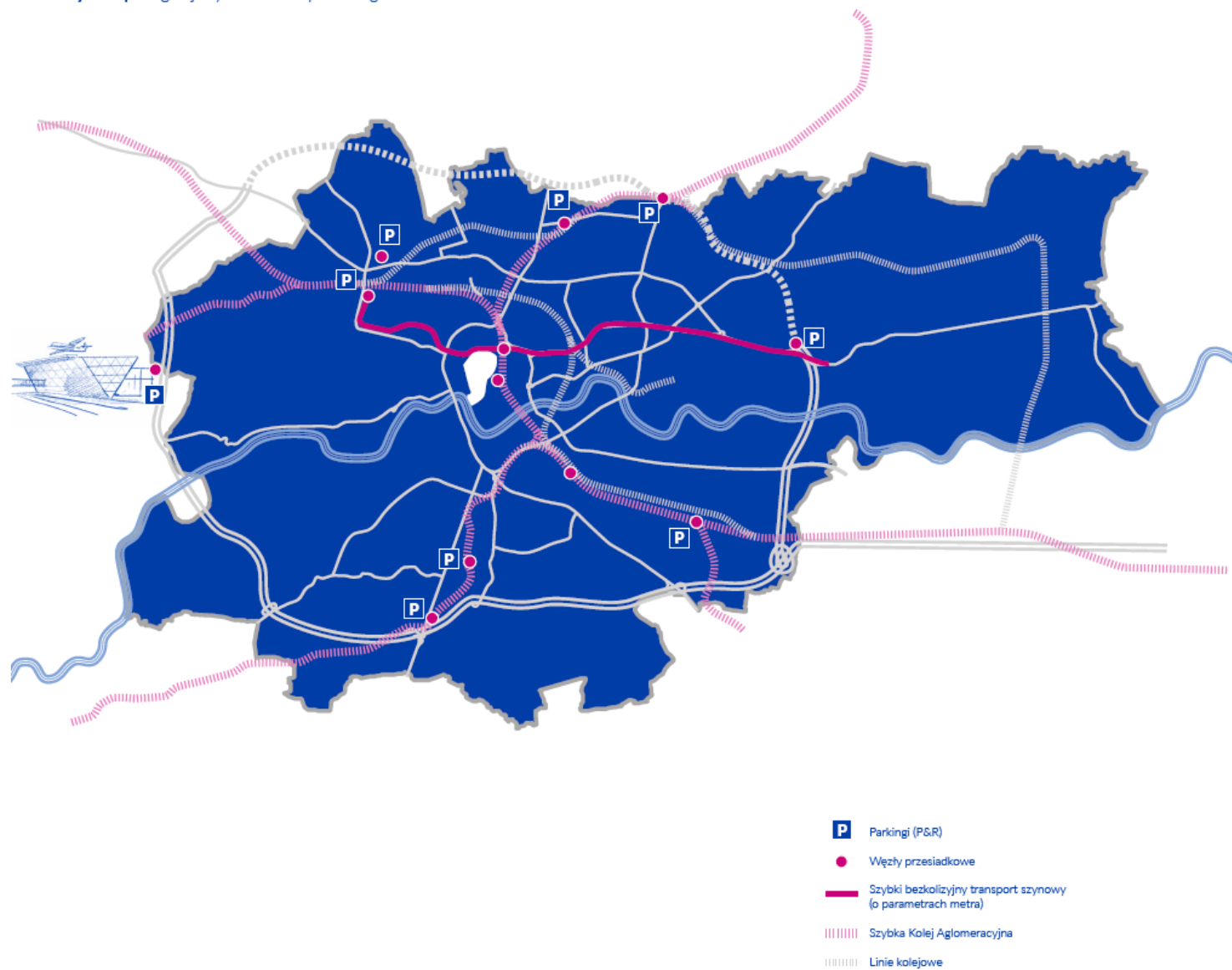
brakujących elementów łączących III i IV obwodnicę Krakowa, w tym:
ul. Okulickiego, ul. Kocmyrzowska, ul. Igołomska, al. 29 Listopada, ul. Wolbromska, ul. gen. Wittek, ul. Humboldta, ul. Bunscha

- Budowa parkingów w systemie Parkuj i Jedź (P&R)
- Inwestycje realizujące koncepcję miasta przyjaznego pieszym, w tym m.in. Plac Nowy, ul. Krupnicza, ul. Lipowa, al. Róż
- Działania na rzecz przygotowania realizacji systemu szybkiego, bezkolizyjnego transportu szynowego o parametrach metra

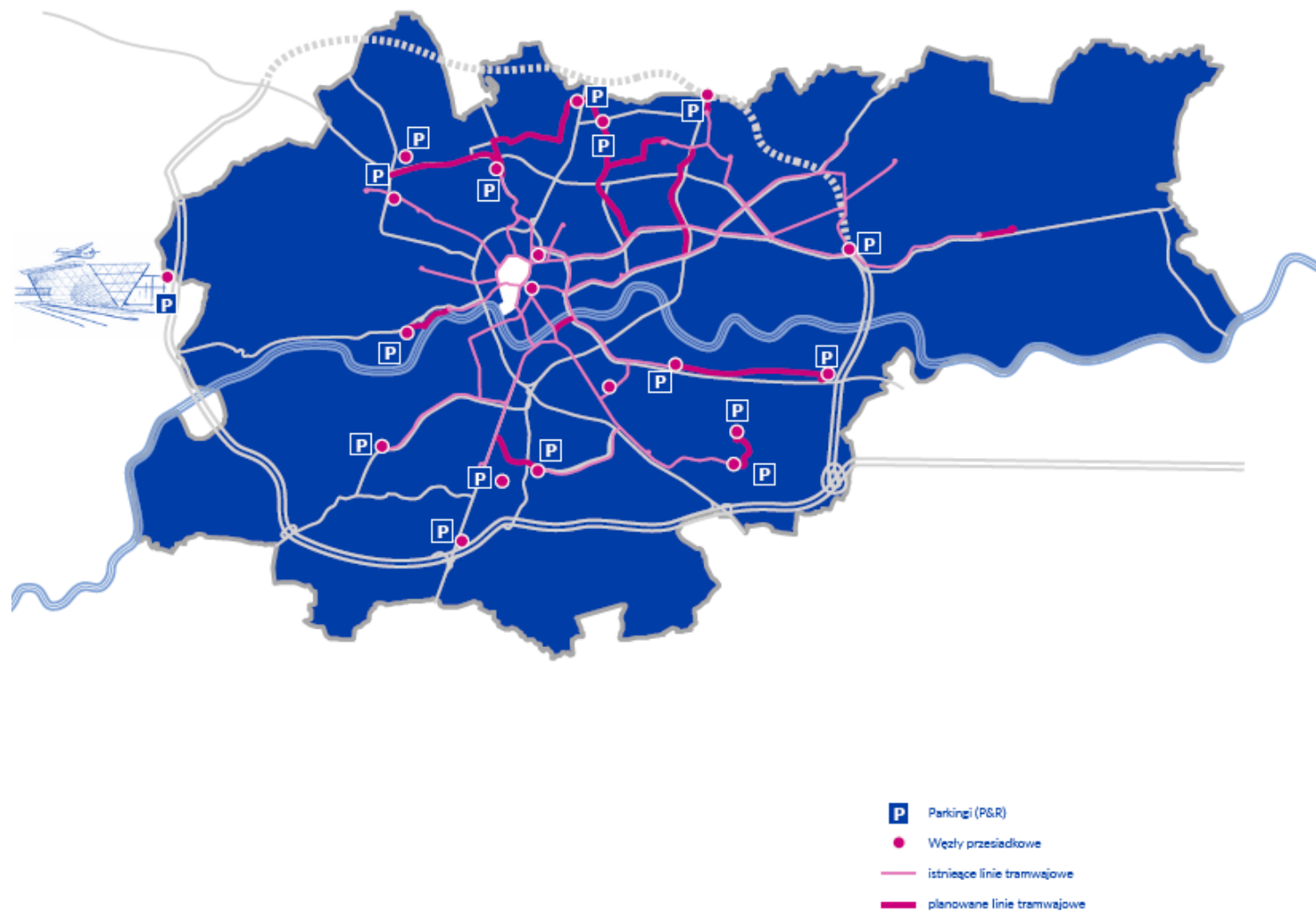
rys. 12 | Integracja systemu transportowego w Krakowie cz. 1

rys. 13 | Integracja systemu transportowego w Krakowie cz. 2

rys. 14 | Integracja systemu transportowego w Krakowie cz. 3

CEL OPERACYJNY IV.5: Wysoki poziom bezpieczeństwa w Krakowie

Realizacja celu ukierunkowana jest na poprawę bezpieczeństwa i wzrost poziomu poczucia bezpieczeństwa w Krakowie, w tym:

- współpracę i wspieranie działań służb i instytucji zaangażowanych w zapewnianie bezpieczeństwa i porządku publicznego w mieście,
- zaangażowanie obywateli w działania z zakresu prewencji kryminalnej i edukacji dla bezpieczeństwa,
- zabezpieczanie miasta i jego mieszkańców przed skutkami klęsk żywiołowych, awarii infrastruktury krytycznej, katastrof technicznych oraz aktów terroryzmu,
- zabezpieczanie miasta i jego mieszkańców przed skutkami niekorzystnych zmian klimatycznych.

DZIAŁANIA KLUCZOWE

1. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa w przestrzeniach miejskich.
2. Zintensyfikowanie edukacji dla bezpieczeństwa.
3. Integrowanie i koordynowanie działań w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego w Krakowie.
4. Promowanie Krakowa jako miasta przyjaznego, otwartego i bezpiecznego.
5. Usprawnienie zarządzania kryzysowego.
6. Podjęcie działań adaptacyjnych do zachodzących zmian klimatycznych, zagrożeń wynikających z ekstremalnych zjawisk pogodowych, takich jak gwałtowne deszcze, wiatry, burze, susze, fale upałów i zimna, miejskie wyspy ciepła.
7. Dążenie do „wizji 0” – zero ofiar śmiertelnych na drogach wśród pieszych i rowerzystów.

POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE**Programy strategiczne:**

- Program poprawy bezpieczeństwa dla miasta Krakowa „Bezpieczny Kraków”
- Program aktywizacji społecznej młodzieży w Krakowie pod nazwą „Młody Kraków”
- Lokalny plan ograniczania skutków powodzi i profilaktyki powodziowej dla Krakowa
- Krakowski Program Małej Retencji Wód Opadowych
- Plan adaptacji do zmian klimatu dla miasta Krakowa (planowany)

Projekty strategiczne:

- Rozbudowa sieci monitoringu miejskiego, także we współpracy z podmiotami zewnętrznymi
- Organizacja Centrum Bezpieczeństwa i Monitoringu Miasta w Krakowie
- Rozwój Krakowskiego Centrum Budowania Bezpieczeństwa i Przeciwdziałania Przemocy Szkolnej

CEL OPERACYJNY IV.6: Powszechność realizacji idei zdrowego i aktywnego życia

Realizacja celu ukierunkowana jest na tworzenie warunków i motywowanie mieszkańców do realizacji idei zdrowego i aktywnego trybu życia, w zakresie:

- profilaktyki i edukacji zdrowotnej,
- motywowania mieszkańców do podejmowania aktywności sportowej i rekreacyjnej,
- uczenia zdrowego starzenia się, promowania świadomości, że proces starzenia się to nie tylko koszt, ale i zasób rozwojowy.

DZIAŁANIA KLUCZOWE

1. Promowanie aktywnego i zdrowego trybu życia wśród mieszkańców.
2. Kontynuacja i rozwijanie działań z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia.
3. Zapewnienie dostępności i podniesienie jakości profilaktycznych usług zdrowotnych i edukacji zdrowotnej.
4. Wprowadzenie systemowych rozwiązań na rzecz opieki zdrowotnej nad osobami starszymi i dziećmi.
5. Zorganizowanie sieci miejsc aktywizujących osoby starsze: Dziennych Domów Pomocy Społecznej oraz Centrów Aktywności Seniora, stwarzających kompleksowe warunki dla intelektualnego i ruchowego rozwoju osób starszych.
6. Wprowadzenie bardziej kompleksowej edukacji sportowej.
7. Poprawa efektywności współpracy Miasta z organizacjami sportowymi.
8. Zwiększenie dostępności infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, tak aby wszystkie szkoły gminne miały zmodernizowaną infrastrukturę sportową w postaci boisk wyposażonych w nowoczesną, sztuczną nawierzchnię.
9. Zwiększenie liczby miejsc w żłobkach, klubach dziecięcych i u dziennych opiekunów, w tym poprzez kontynuowanie dotowania miejsc we wszystkich placówkach oraz budowę lub kupno lokali z przeznaczeniem na żłobki.

POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE**Programy strategiczne:**

- Program Rozwoju Sportu w Krakowie
- Miejski Program Ochrony Zdrowia „Zdrowy Kraków”
- Miejski Program Ochrony Zdrowia Psychicznego
- Program Aktywizacji i Integracji Osób Starszych

Projekty strategiczne:

- Budowa nowej siedziby Szpitala Uniwersyteckiego Kraków-Prokocim
- Organizacja Miejskiego Centrum Zdrowia dla Osób Wieku Dojrzałego
- Utworzenie Centrum Diagnostyki, Leczenia i Profilaktyki Chorób Przewodu Pokarmowego i Gruczołów Dokrewnych w SMS im. Gabriela Narutowicza w Krakowie
- Budowa hali 100-lecia Cracovii
- Budowa basenu o parametrach olimpijskich (przy ul. Monte Casino)
- Unowocześnienie infrastruktury sportowej przy szkołach, w tym budowa co najmniej 15 hal sportowych oraz 7 krytych basenów sportowych
- Unowocześnienie infrastruktury klubów sportowych, w tym: budowa hal sportowych, boisk piłkarskich o sztucznej nawierzchni, nowoczesnych obiektów zaplecza
- Budowa Dzielnicowych Centrów Sportu i Rekreacji, w tym przy ul. Eisenberga, Kozłówek, Korona
- Organizacja sieci Centrów Aktywności Seniora
- Program budowy urządzeń rekreacyjno – sportowych (typu siłownia na świeżym powietrzu itp.) w miejscach ogólnodostępnych, w tym parkach i terenach zielonych

OBSZAR V: Kapitał społeczny

CEL STRATEGICZNY V: Silna wspólnota samorządowa mieszkańców Krakowa

Realizacja celu ukierunkowana jest na:

- budowanie wspólnoty podzielanych wartości i celów („Miasto jako dobro wspólne”),
- wzmocnienie poczucia wspólnotowości mieszkańców Krakowa,
- zwiększenie udziału mieszkańców w zarządzaniu miastem, wynikające z poczucia wspólnoty obywatelskiej,
- przyciąganie nowych mieszkańców, dla których ważne jest poczucie wspólnotowości i obywatelskości.

Kraków dzisiaj

- 85% mieszkańców deklaruje bycie przywiązanymi do Krakowa.
- 82% mieszkańców deklaruje bycie dumnymi z życia w Krakowie.
- 50% mieszkańców deklaruje zainteresowanie sprawami miasta.
- Jednocześnie tylko 56% mieszkańców czuje się dumnymi z życia w swojej dzielnicy, co oznacza niższy poziom identyfikacji z dzielnicami
- 26% mieszkańców twierdzi, że większości ludzi można ufać, jednakże równocześnie aż 72% mieszkańców wyraża zaufanie do swoich sąsiadów (na podstawie badania „Barometr Krakowski 2016”).
- Frekwencja w pierwszej turze samorządowych wyborów na urząd Prezydenta Miasta Krakowa w 2014 r. wyniosła niecałe 42%.
- W Budżecie Obywatelskim głosowało w 2017 r. 5% mieszkańców Krakowa.
- W Krakowie aktywnie działa 4 500 organizacji pozarządowych.
- Na realizację zadań publicznych przy udziale organizacji pozarządowych w 2016 r. wydatkowano ponad 74 mln zł, co stanowiło blisko 2% środków przeznaczanych na realizację wszystkich zadań Miasta.

CEL OPERACYJNY V.1: Wysoki poziom partycypacji społecznej mieszkańców

Realizacja celu ukierunkowana jest na:

- budowanie obywatelskiego poczucia współodpowiedzialności („Moje miasto, moja sprawa”),
- budowanie poczucia tożsamości w kategorii najbliższego sąsiedztwa,
- rozwój systemu komunikacji społecznej pomiędzy administracją samorządową, mieszkańcami i innymi podmiotami,
- otwieranie się instytucji miejskich (szkoły, biblioteki, instytucje kultury, siedziby rad dzielnic itp.) na organizacje społeczne i inicjatywy obywatelskie, tak aby odgrywały one role lokalnych centrów aktywizacji społecznej,
- wzmocnienie współpracy rad dzielnic z mieszkańcami i innymi podmiotami,
- wykorzystanie mediów lokalnych do upowszechniania informacji, budowania poczucia tożsamości lokalnej.

DZIAŁANIA KLUCZOWE

1. Edukacja mieszkańców – zwłaszcza dzieci i młodzieży – w zakresie budowania poczucia współodpowiedzialności, więzi, wspólnoty i patriotyzmu.
2. Rozbudowa skutecznych mechanizmów konsultacji, pozwalających mieszkańcom i organizacjom pozarządowym na współkształtowanie decyzji i polityk miejskich.
3. Wprowadzenie mechanizmów wspierania lokalnych inicjatyw, opierających się na szerokiej partycypacji i oddolnych inicjatywach, budujących wspólnotę w skali sąsiedzkiej i osiedlowej (np. mikrogranty dla inicjatyw lokalnych).
4. Stworzenie spójnego systemu komunikacji społecznej, obejmującego osiedla i wspólnoty sąsiedzkie, w tym także w sposób nie wymagający umiejętności cyfrowych.
5. Wzmocnienie instytucji miejskich (szkoły, biblioteki, domy kultury, rady dzielnic), aby efektywniej umożliwiały prowadzenie aktywności społecznych i obywatelskich.
6. Zwiększenie kompetencji gremiów doradczych, takich jak: Młodzieżowa Rada Krakowa, Rada Krakowskich Seniorów, Komisje Dialogu Obywatelskiego.
7. Rozszerzenie funkcji i kompetencji Rad Dzielnic w kierunku pełniejszej reprezentacji potrzeb społeczności lokalnych.
8. Zapewnienie lepszej integracji osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, w tym poprzez organizowanie placówek dla dzieci, młodzieży, osób starszych i z niepełnosprawnościami.

POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE**Programy strategiczne:**

- Program Rozwoju Edukacji Obywatelskiej (planowany)
- Program Rozwoju Dzielnic (planowany)
- Miejski Program Rewitalizacji Krakowa
- Program rehabilitacji zabudowy blokowej na terenie Gminy Miejskiej Kraków (planowany)
- Program aktywizacji społecznej młodzieży w Krakowie pn. Młody Kraków
- Program Rozwoju Kultury w Krakowie do roku 2030

Projekty strategiczne:

- Centrum Obywatelskie (kontynuacja)
- Budżet Obywatelski (kontynuacja)

CEL OPERACYJNY V.2: Silny sektor organizacji społecznych (pozarządowych)

Realizacja celu ukierunkowana jest na:

- profesjonalizację działalności organizacji społecznych (pozarządowych),
- zapewnienie przejrzystych procedur partycypacyjnych i dostępności do danych publicznych,
- budowanie zaufania i przyjaznej atmosfery dla organizacji społecznych i aktywności obywatelskiej.

DZIAŁANIA KLUCZOWE

1. Wspieranie przez Miasto działalności organizacji społecznych na rzecz wzrostu aktywności obywateli.
2. Wspieranie działań zmierzających do profesjonalizacji sektora organizacji społecznych.
3. Wspieranie niesformalizowanych ruchów miejskich, poprzez m.in. zapraszanie do debat, konsultacji.
4. Promowanie idei wolontariatu w różnych grupach społecznych.

POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE

Programy strategiczne:

- Wieloletni program współpracy Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi
- Program Rozwoju Edukacji Obywatelskiej (planowany)

CEL OPERACYJNY V.3: Spójność społeczna

Realizacja celu ukierunkowana jest na:

- budowanie miasta równych szans, o równym dostępie do jego zasobów i oferty („prawo do Miasta”),
- budowanie wizerunku miasta przyjaznego rodzinie z dziećmi,
- aktywizację osób starszych, w tym rozwój tzw. srebrnej gospodarki (*silver economy*),
- włączenie społeczne wszystkich grup mogących mieć trudności w adaptacji i pełnym uczestniczeniu w życiu miasta, także przeciwdziałanie wykluczeniu ze względu na: płeć, pochodzenie rasowe lub etniczne, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, orientację seksualną i wykluczenie ekonomiczne.

DZIAŁANIA KLUCZOWE

1. Wspieranie inicjatyw samopomocowych mieszkańców.
2. Realizacja programów przeciwdziałania zjawiskom wykluczenia społecznego.
3. Realizacja programów integracji społecznej, międzypokoleniowej i międzykulturowej.
4. Promowanie modelu rodziny z dziećmi, rodziny wielopokoleniowej i kształtowanie pozytywnego wizerunku rodziny.
5. Prowadzenie cyklicznych programów aktywizujących rodziny z dziećmi, w oparciu o centra kultury, młodzieżowe domy kultury, Kluby Rodzica, muzea, biblioteki i inne przestrzenie wielofunkcyjne.
6. Wspieranie rodzin z dziećmi z niepełnosprawnością oraz dążenie do zapewnienia ciągłości życia zawodowego osób starszych.
7. Rozwijanie i dostosowywanie usług publicznych, infrastruktury technicznej i systemów informacji do potrzeb osób starszych.
8. Wspieranie cudzoziemców i migrantów w asymilacji i funkcjonowaniu w mieście.

POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE**Polityki:**

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Krakowa
- Polityka mieszkaniowa Gminy Miejskiej Kraków

Programy strategiczne:

- Program Aktywności Społecznej i Integracji Osób Starszych
- Program „Otwarty Kraków”
- Program Promocji Zatrudnienia, Aktywizacji Zawodowej w Gminie Miejskiej Kraków
- Program rozwoju przedsiębiorczości społecznej dla Gminy Miejskiej Kraków
- Program Wspierania Rodziny dla Gminy Miejskiej Kraków
- Powiatowy Program Działania na Rzecz Osób Niepełnosprawnych
- Program Wspierania Osób Bezdomnych w Gminie Miejskiej Kraków
- Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej Gminy Miejskiej Kraków

Projekty strategiczne:

- Kontynuacja i rozwinięcie Krakowskiej Karty Rodzinnej 3+
- Organizacja Klubów rodziców (wraz z infrastrukturą, w tym place zabaw) jako miejsc integracji rodzin z dziećmi
- Kontynuacja i rozwinięcie projektu pn. Kraków dla Rodziny „N”

OBSZAR VI: Zarządzanie miastem

CEL STRATEGICZNY VI: Kraków – nowocześnie zarządzana metropolia

Realizacja celu ukierunkowana jest na:

- partycypację obywatelską w procesach zarządzania miastem,
- sprawną i przejrzystą koordynację realizowanych w mieście polityk publicznych,
- wysoką jakość świadczonych usług publicznych,
- racjonalną gospodarkę przestrzenną godzącą różne interesy.

Kraków dzisiaj

- Wiarygodność kredytowa Krakowa (rating), została oceniona przez agencję Standard & Poor's w 2016 r. na poziomie BBB+ z perspektywą stabilną. To najwyższa możliwa ocena dla miasta (ocena dla miasta nie może być wyższa od oceny dla kraju).
- W 2017 r. budżet Miasta Krakowa wyniósł ponad 4 mld zł, co oznacza wzrost o około miliard zł w ciągu 5 lat.
- Dług publiczny Krakowa (relacja zadłużenia do dochodów) wyniósł w 2016 r. 47,8%, co plasuje nas na średniej pozycji w porównaniu z dużymi miastami w Polsce.
- Wydatki inwestycyjne budżetu Miasta Krakowa i spółek miejskich w 2016 r. wyniosły łącznie ponad 980 mln zł (w tym spółki miejskie: 443 mln zł).
- Wydatki inwestycyjne dzielnic w 2016 r. wyniosły ponad 13 mln zł. W ciągu ostatnich 5 lat (od 2012) wydatki te wyniosły w sumie ponad 62 mln zł.
- W 2016 r. pozyskano bezzwrotne środki zagraniczne łącznie w kwocie 393 mln zł (przez budżet miasta i spółki miejskie).
- W ramach regularnie, od 11 lat prowadzonego badania, ocena satysfakcji klienta Urzędu Miasta z każdym rokiem rosła i obecnie utrzymuje się na wysokim poziomie – 4,25 – w skali 1 – 5 (2016r.).
- Gmina Miejska Kraków udostępnia na stronach Biuletynu Informacji Publicznej opisy 684 usług publicznych z możliwością pobrania i wydrukowania formularzy wniosków. Z tej liczby 104 usługi Urzędu Miasta można załatwić w formie elektronicznej za pośrednictwem Elektronicznej Skrzynki Podawczej Urzędu, w tym: 49 – w całości drogą elektroniczną, a 55 – częściowo (możliwe jest elektroniczne złożenie wniosku).

CEL OPERACYJNY VI.1: Przyjazna i sprawna administracja

Realizacja celu ukierunkowana jest na wzrost jakości i poczucia satysfakcji klientów z poziomu świadczonych usług publicznych, co obejmuje:

- profesjonalizm, kompetencje (w tym również społeczne) pracowników administracji publicznej,
- dostępność usług świadczonych również drogą elektroniczną,
- przejrzystość w realizacji usług,
- otwartość samorządu na klienta (mieszkańca i inwestora).

DZIAŁANIA KLUCZOWE

1. Doskonalenie formy obsługi mieszkańców przez jednostki organizacyjne Gminy Miejskiej Kraków, w tym e-usług.
2. Ułatwianie dostępu do informacji publicznej.
3. Wzmacnianie potencjału pracowników administracji samorządowej oraz budowanie pozytywnego wizerunku i zaufania wobec administracji samorządowej.
4. Rozwijanie i integrowanie systemów teleinformatycznych pomiędzy jednostkami administracji oraz ułatwianie dostępu do usług informatyczno-technologicznych, w tym systemów informacji przestrzennej (GIS).
5. Powiększenie zasobu nieruchomości z przeznaczeniem na mieszkania komunalne.

POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE**Programy strategiczne:**

- Program Strategiczny Informatyzacji Gminy Miejskiej Kraków (planowany)

Projekty strategiczne:

- Rozwój Systemu Elektronicznych Usług Publicznych w Urzędzie Miasta Krakowa
- Rozwój Strategii Dużego Obszaru Miejskiego (STRADOM)
- Rozbudowa Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Miejskiej Kraków oraz nowoczesnych serwisów elektronicznych

CEL OPERACYJNY VI.2: Wysoka jakość strategicznego zarządzania miastem

Realizacja celu ukierunkowana jest na:

- budowanie wizerunku Krakowa jako dobrego przykładu *smart city*,
- upowszechnianie zarządzania strategicznego w zakresie realizacji polityk publicznych,
- zapewnienie spójności działań podejmowanych zarówno w ramach SRK 2030, jak i Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy,
- wykorzystywanie nowoczesnych rozwiązań w zarządzaniu miastem i świadczeniu usług publicznych przy wykorzystaniu technologii informacyjno – komunikacyjnych (ICT),
- zintegrowane zarządzanie zużyciem mediów w gminnych budynkach użyteczności publicznej,
- zintegrowane zarządzanie infrastrukturą komunalną,
- włączanie mieszkańców w proces zarządzania miastem.

DZIAŁANIA KLUCZOWE	POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE
1. Ochrona i dbałość o ład przestrzenny poprzez planowanie przestrzenne. 2. Integracja planowania przestrzennego i społeczno - gospodarczego oraz planowania sieci transportowych. 3. Wdrożenie spójnego systemu decyzyjnego w administracji samorządowej wynikającego z SRK 2030. 4. Kontynuacja procesu podejmowania decyzji w oparciu o analizy i dostępną wiedzę, z uwzględnieniem w planowaniu oceny skutków i rezultatów. 5. Wykorzystywanie nowoczesnych technologii udostępniania danych (open data) dla budowy inteligentnego miasta (<i>smart city</i>). 6. Systemowe włączanie podmiotów spoza administracji samorządowej do procesów zarządczych i budowanie z nimi sieci współpracy. 7. Dywersyfikowanie źródeł finansowania działalności i rozwoju jednostek administracji samorządowej (w tym intensyfikowanie pozyskiwania funduszy pozabudżetowych). 8. Wprowadzenie działań zmierzających do deglomeracji ruchu turystycznego poza ścisłe centrum miasta. 9. Ocenianie i uwzględnianie wpływu masowego ruchu turystycznego w procesie planowania przez Miasto przedsięwzięć i programów strategicznych.	Polityki: • Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Krakowa Programy strategiczne: • Program Strategiczny Informatyzacji Gminy Miejskiej Kraków (planowany) • Wieloletni Program Współpracy Gminy Miejskiej Kraków z Organizacjami Pozarządowymi Projekty strategiczne: • Rozwinięcie Miejskiego Systemu Informacji Przestrzennej (MSIP) • Upowszechnienie otwartych systemów dostępu do informacji publicznych (Open Data) • Zorganizowanie ośrodka badań o mieście i metropolii • Rozwój Strategii Dużego Obszaru Miejskiego (STRADOM) • Prowadzenie badań opinii społecznej

10. Koordynowanie relacji pomiędzy turystyką masową i kwalifikowaną (np. biznesową, medyczną, kulturową), z uwzględnieniem różnic w uzyskiwanych przychodach.
11. Podjęcie działań zmierzających do pozyskania większej akceptacji mieszkańców dla masowego ruchu turystycznego.

V. WDRAŻANIE STRATEGII ROZWOJU KRAKOWA

Strategia Rozwoju Krakowa 2030 jest najważniejszym dokumentem programowym Miasta. Jego realizacja winna być oparta na czytelnych mechanizmach i konsekwentnie prowadzonych działaniach. Jest to warunkiem, aby Kraków stał się miastem, w którym hasło promujące Strategię – „Tu chcę żyć” będzie zarówno realną rzeczywistością dla mieszkańców jak i świadomą deklaracją dla przyjezdnych.

Chcemy podkreślić znaczenie SRK 2030 jako faktycznego punktu odniesienia dla podejmowanych przez administrację samorządową decyzji, wzmacniając tym samym spójność i przewidywalność procesów rozwojowych oraz standardy strategicznego zarządzania Miastem.

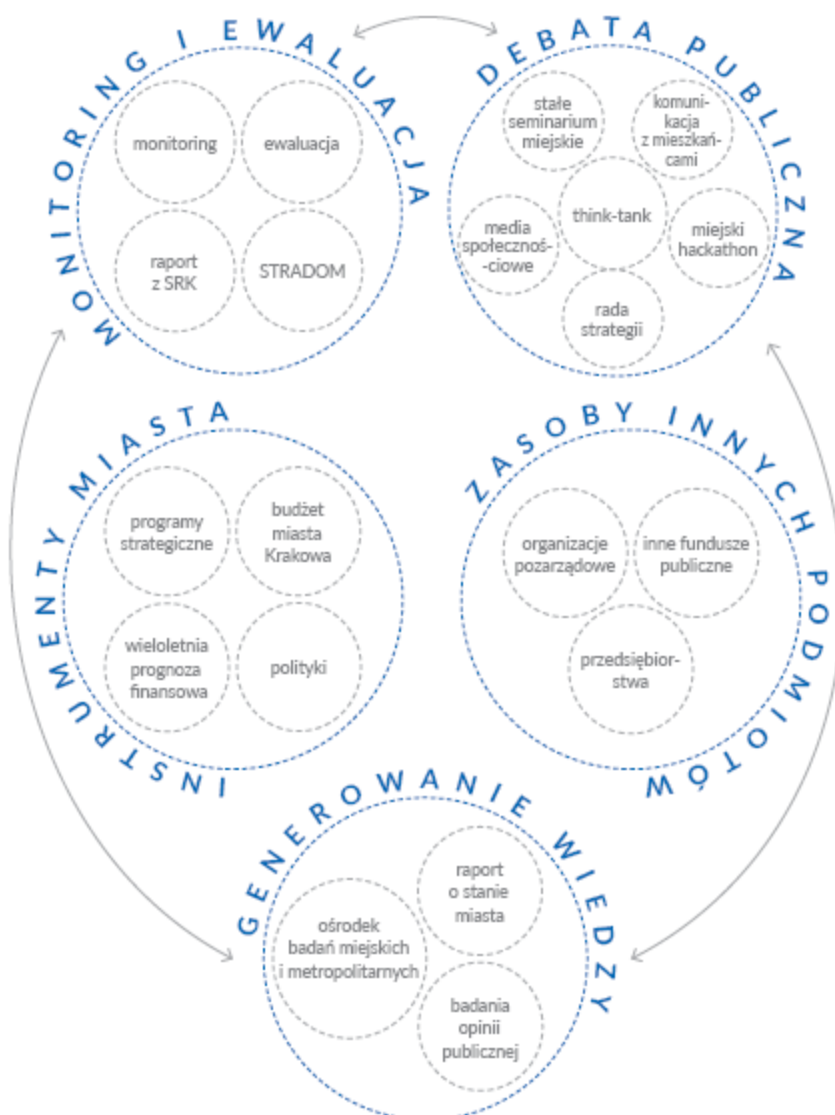
Skuteczność proponowanych działań zależy bezpośrednio od poziomu zaangażowania i skali aktywności wielu środowisk, dlatego realizacja Strategii będzie oparta na wspólnych dla wszystkich **Zasadach**:

- **partycypacji i partnerstwa**, czyli otwartej współpracy i równorzędnego traktowania reprezentantów różnych środowisk i instytucji,
- **konsekwencji i odpowiedzialności** we wdrażaniu przyjętych priorytetów i działań,
- **zintegrowanej aktywności**, czyli dążeniu do spójnego i całościowego postrzegania procesów rozwojowych, składających się na olbrzymi i ściśle ze sobą powiązany ekosystem Miasta,
- **priorytecie finansowania** – dla programów i projektów wpisanych wprost do Strategii oraz tych, które z niej bezpośrednio wynikają; dotyczy zarówno budżetu miasta jak i źródeł zewnętrznych,
- **elastycznego reagowania** – przyjęty w SRK2030 katalog polityk, programów i projektów strategicznych będzie mógł w kolejnych latach ulegać modyfikacji, w zależności od zmian zachodzących w otoczeniu zewnętrznym.

SRK 2030 będzie realizowana z wykorzystaniem kilku zestawów **narzędzi: finansowych, programowych i organizacyjnych**. Należy jednak jasno podkreślić, że większość środków finansowych, potrzebnych do realizacji celów wskazanych w SRK 2030, będzie pochodziła z zasobów finansowych innych niż administracja samorządowa, a więc głównie ze źródeł prywatnych oraz innych publicznych.

Dodatkowym wsparciem dla skuteczności podejmowanych działań będą: informacje zwrotne, pozyskiwane w trakcie **monitorowania i prowadzonej ewaluacji (oceny)** sytuacji, szczególna dbałość o **zasilanie wiedzą** procesów decyzyjnych oraz inicjowane w obszarze rozwoju Miasta **debaty publiczne**, w tym z aktywnym udziałem organu doradczego, jakim będzie Rada Strategii.

Kluczem do sukcesu SRK2030 będzie umiejętność zaangażowania przez Miasto różnych interesariuszy na rzecz realizacji **Planu strategicznego**.

Narzędzia realizacji SRK 2030**INSTRUMENTY FINANSOWE I PROGRAMOWE W BEZPOŚREDNIEJ DYSPOZYCJI WŁADZ MIASTA.**

Wśród nich najważniejszą rolę pełnią instrumenty finansowe – **budżet Miasta** oraz **Wieloletnia Prognoza Finansowa (WPF)** (instrument wieloletniego planowania finansowego, definiuje planowane wydatki na konkretne projekty, w Krakowie prognozowana do 2052 r.). Wśród dokumentów wspierających realizację SRK 2030 znajdują się również **programy strategiczne**, określające szczegółowe działania dla osiągnięcia celów uzgodnionych w Strategii. Wszystkie programy strategiczne realizowane przez miejskie jednostki organizacyjne będą zaplanowane w systemie **STRADOM**, dzięki czemu będą posiadać wymiennie zdefiniowane wyniki, wskaźniki, zadania budżetowe i przedsięwzięcia wieloletnie ujęte w WPF.

Przewiduje się opracowanie **Planu Implementacyjnego**, który zapewni odpowiednie powiązania i relacje pomiędzy programami strategicznymi i instrumentami finansowymi oraz wskaże podmioty i struktury odpowiedzialne za realizację przyjętych celów.

Przegląd wszystkich aktywności prowadzonych w ramach programów strategicznych odbywać się będzie raz w roku z udziałem Prezydenta Miasta Krakowa i Kierownictwa Urzędu Miasta Krakowa,

według określonych zasad umożliwiających porównywalność procesów i będzie podstawą do ewentualnej korekty Wieloletniej Prognozy Finansowej, programów strategicznych, a także kształtowania budżetu na kolejny rok budżetowy.

MONITORING I EWALUACJA.

Skuteczność realizacji Strategii i wdrażających ją programów strategicznych warunkowana będzie wnioskami płynącymi z obserwacji postępów w jej realizacji, czemu służyć będzie **monitoring**. Wnioski z niego będą prezentowane raz w roku w formie **Raportu z realizacji Strategii**, który Prezydent Miasta Krakowa będzie przekazywać Radzie Miasta Krakowa. Monitoring SRK 2030 będzie się koncentrował na analizie skuteczności i efektywności podejmowanych działań, w oparciu o zestawy wskaźników.

Monitoring SRK 2030 stanie się elementem kompleksowego systemu informatycznego **STRADOM**, działającego w Urzędzie Miasta Krakowa, integrującego procesy planowania budżetowego wieloletniego i strategicznego.

Monitoring SRK 2030 będzie prowadzony z wykorzystaniem:

- wskaźników ujętych w Strategii,
- wskaźników ujętych w programach strategicznych i projektach,
- analiz porównawczych (benchmarkingowych) z innymi miastami w Polsce i za granicą,
- analiz trendów rozwojowych.

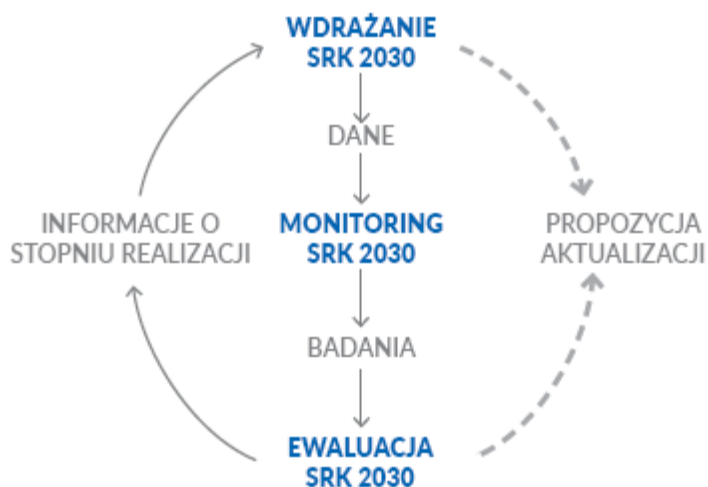
Ocenie efektów i jakości działań związanych z wdrażaniem SRK 2030 służyć będzie jej okresowa **ewaluacja**, prowadzona zarówno w trakcie realizacji Strategii, jak i na koniec założonego horyzontu czasowego (w celu podsumowania efektów i określenia kierunków rozwoju na dalsze lata).

Podstawowymi źródłami informacji dla ewaluacji będą coroczne **Raporty z realizacji Strategii, badania opinii** i oczekiwań mieszkańców Krakowa na temat jakości życia w mieście oraz okresowo prowadzone analizy jakościowe, wskazujące na stan realizacji Strategii.

Ewaluacja SRK 2030 będzie dokonywana raz na dwa lata; na podstawie jej wyników możliwa będzie rewizja i aktualizacja celów oraz działań kluczowych i programów strategicznych.

Ewaluacja SRK 2030 prowadzona będzie w trybie partycypacyjnym, z udziałem mieszkańców i środowisk ważnych dla polityki rozwoju Krakowa.

Schemat systemu monitorowania i ewaluacji SRK 2030

DEBATA PUBLICZNA

Deбата publiczna, z szeroko definiowaną grupą interesariuszy, pełni istotną rolę w procesie zarządzania strategicznego, a wnioski z niej płynące, mimo iż nie mają charakteru obligatoryjnego, będą mogły wzmacniać jakość procesów decyzyjnych.

Dlatego też debata publiczna będzie prowadzona jako proces ciągły i otwarty, zakładający cykliczne wykorzystanie zróżnicowanych narzędzi komunikacyjnych, w tym mediów społecznościowych, kierowany do szerokiego grona odbiorców, w tym również do środowiska eksperckiego.

Wśród proponowanych form debaty znajdują się:

- stałe seminarium miejskie "Miasto dobrze urządzone",
- miejski *hackathon* KrakHack, dedykowany aktualnym dla rozwoju miasta wyzwaniom,
- regularne konsultacje, ukierunkowane na sprawy ważne dla rozwoju miasta.

GENEROWANIE WIEDZY

Rolę miejskiego *think tanku*, zasilającego wiedzą procesy zarządzania strategicznego, pełnić będzie **ośrodek badań miejskich i metropolitalnych**, prowadzony w formule projektowej i zadaniowej (nie przewiduje się powołania odrębnej instytucji). Ośrodek będzie tworzył przestrzeń do dyskusji i strategicznego myślenia o rozwoju Krakowa, będąc także swoistym obserwatorium zachodzących zmian. Jego zadania będą się koncentrować na generowaniu wiedzy na podstawie pozyskiwanych informacji oraz tworzeniu rekomendacji i scenariuszy pomocnych w prowadzonych procesach planowania i zarządzania rozwojem Krakowa i otaczającego go Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego.

Organem doradczym we wdrażaniu SRK 2030 będzie **Rada Strategii**, powołana przy Prezydencie Miasta Krakowa; w jej skład mogą wejść przedstawiciele nauki, biznesu, organizacji pozarządowych, jak również innych instytucji związanych z rozwojem miasta.

Dla zapewnienia czynnego udziału Mieszkańców i innych podmiotów zainteresowanych dyskusją na temat przyszłości Krakowa, przewiduje się popularyzację SRK 2030, poprzez jej opracowanie dla celów wydawniczych i zredagowanie w formie przystępnej dla różnych grup odbiorców.

Schemat relacji pomiędzy sferami realizacji Strategii

Strategia Rozwoju Krakowa 2030 nie ogranicza się do zadań będących w kompetencjach ustawowych Gminy, ale inicjuje działania prowadzone w formule partnerstwa. Znajduje to wyraz w kluczowych działaniach zawartych w Strategii, dla których jednostkami realizującymi są nie tylko struktury organizacyjne Miasta, ale także gminy Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego, administracja rządowa, samorząd regionalny, sfera nauki i rozwoju, podmioty prywatne i społeczne oraz organizacje pozarządowe.

VI. RAMY FINANSOWE STRATEGII ROZWOJU KRAKOWA

Dla realizacji celów SRK 2030 podstawowe znaczenie ma budżet Miasta Krakowa. Jednak ważną rolę odgrywają również źródła zewnętrzne, szczególnie środki przedsiębiorstw prywatnych, stąd zasadne jest analizowanie przyszłych możliwości inwestycyjnych sektora prywatnego.

Potencjał finansowy, możliwy do zaangażowania w działania służące realizacji celów SRK 2030, obejmuje następujące źródła finansowania:

1. Budżet Miasta Krakowa
2. Budżet Państwa
3. Fundusze Unii Europejskiej
4. Pozostałe publiczne źródła zewnętrzne
5. Środki inwestycyjne podmiotów gospodarczych

Tabela.1. Potencjał finansowy możliwy do zaangażowania na rzecz realizacji SRK 2030

Źródła finansowania	2017-2023	2024-2030	Razem
	mld zł		
1. Budżet Miasta	4,1 – 5,7	4,5 – 6,9	8,6 – 12,5
2. Budżet Państwa	1,9	3,3	5,3
3. Fundusze UE, w tym:	5,8 – 12,1	0,0	5,8 – 12,1
<i>Fundusze UE – Gmina Miejska Kraków (inwestycje publiczne)</i>	1,3 – 7,4	0,0	1,3 – 7,4
<i>Fundusze UE – firmy krakowskie</i>	2,9	0,0	2,9
<i>Fundusze UE – inne publiczne</i>	1,6	0,0	1,6
4. Pozostałe publiczne źródła zewnętrzne³	0,2	0,2	0,4
5. Podmioty gospodarcze	69,8	77,6	147,4
<i>Inwestycje przemysłu i budownictwa</i>	52,4	59,7	112,0
<i>Rynek mieszkaniowy</i>	23,7	12,4	36,1
<i>Rynek biurowy</i>	21,3	43,5	64,8
Razem	167,5 – 177,7		

Źródło: Obliczenia własne na podstawie materiałów: UM Kraków, Ministerstwa Finansów, GUS, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie.

³ Inne niż Budżet Państwa i fundusze Unii Europejskiej - publiczne źródła finansowania, w tym: dofinansowanie z budżetu samorządu województwa i budżetu wojewody oraz fundusze celowe.

Zgodnie z prognozą, w perspektywie roku 2030 można oczekiwać niemal podwojenia wartości wytwarzanego w Mieście PKB, z 58,2 mld zł w 2015 r. do 91,3 mld zł w 2030 r.

Coraz większy udział w gospodarce Krakowa mają usługi, w tym szczególnie wysoko wyspecjalizowane usługi dla biznesu. W Krakowie szacuje się, że znaczący udział w całościowym PKB ma również strefa gospodarki nierejestrowanej, w tym szczególnie obsługa ruchu turystycznego i gastronomia (GUS ją szacuje tylko w skali kraju). Można zatem oczekiwać, że w rzeczywistości wyniki finansowe i skala działalności gospodarczej w Mieście są większe od oficjalnie publikowanych.

Prognoza PKB dla miasta Krakowa obliczona została na podstawie modelu regresji wielu zmiennych w oparciu o powiązanie kategorii liczby pracujących – wytwarzających PKB z wartością wytworzonego PKB.

Dla oszacowania wytwarzanego PKB w podziale na branże (sekcje PKD) przyjęto upraszczające założenie, że wielkość wytwarzanego PKB jest porównywalna dla każdej branży w przeliczeniu na pracującego.

Największy udział w PKB Krakowa w 2015 r. tworzą następujące kategorie:

- „Handel”, „Naprawa pojazdów”, „Transport, gospodarka magazynowa”, „Zakwaterowanie i gastronomia” – 17,9 mld zł;
- „Pozostałe” (zawierająca m. in. działy: „Informacja i komunikacja”, „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”, „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją”) – 17 mld zł;
- „Przemysł” – 7,9 mld zł.

Tabela 2. Oszacowane PKB dla Miasta Krakowa; prognozy od 2015 do 2030 r. według głównych branż, w mld zł

Rok	Roľnictwo	Przemysł	Przetwórstwo przemysłowe	Budownictwo	Handel, naprawa pojazdów, transport, gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	Pozostałe	Razem
mld zł								
2015	0,02	7,9	5,8	5,1	17,9	4,6	17,0	58,2
2016	0,02	8,0	5,9	5,2	18,2	4,7	17,3	59,3
2017	0,02	8,3	6,1	5,4	18,9	4,8	18,0	61,6
2018	0,02	8,7	6,3	5,6	19,6	5,0	18,6	63,9
2019	0,03	9,0	6,6	5,8	20,3	5,2	19,3	66,2
2020	0,03	9,3	6,8	6,0	21,0	5,4	20,0	68,4
2025	0,03	10,8	7,9	6,9	24,6	6,3	23,3	79,9
2030	0,04	12,4	9,1	7,9	28,1	7,2	26,6	91,3

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS

VII. WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH

Prezentowany w SRK2030 katalog wskaźników będzie służył pomiarowi postępu w realizacji przyjętych celów. Wskaźniki dotyczą najważniejszych ujętych w SRK 2030 zagadnień, zarówno wynikających bezpośrednio z działań administracji samorządowej, jak również tych, które są od niej niezależne. Wybrano przede wszystkim wskaźniki rezultatu i oddziaływania, aby poznać rzeczywiste efekty prowadzonych działań. Katalog jest zbiorem otwartym i będzie uzupełniony bardziej szczegółowym monitoringiem prowadzonym za pośrednictwem wskazanych w SRK 2030 programów strategicznych.

Jednym z podstawowych kryteriów doboru wskaźników jest dostępność danych, co warunkuje możliwość regularnego mierzenia ich wartości według stałej metodologii. Oznacza to, że wybrany katalog wskaźników opiera się na aktualnie istniejących źródłach informacji (m.in. statystyce publicznej, działalności sprawozdawczej Miasta, czy regularnie prowadzonych badaniach społecznych).

Dla umożliwienia porównywania zachodzących zmian na przestrzeni wielu lat, wybrano wskaźniki, dla których możliwe jest zapewnienie stałej dostępności danych. W przypadku pojawienia się nowych zasobów informacyjnych, wskaźniki mogą zostać w przyszłości uzupełnione bądź zmodyfikowane.

Cel strategiczny I

Wskaźnik	Wskaźnik mierzy...	Stan aktualny 2016	2030
Liczba placówek dyplomatycznych (ambasady i konsulaty) oraz siedzib instytucji międzynarodowych	Międzynarodową pozycję Krakowa, związaną ze zdolnością do przyciągania instytucji międzynarodowych	32	utrzymanie 2. miejsca w kraju
Liczba osób odwiedzających Kraków/ Liczba turystów ogółem / w tym turystów zagranicznych	Atrakcyjność Krakowa, związaną ze zdolnością do przyciągania turystów	12,1 mln/8,5 mln/2,7 mln	trend wzrostowy
Udział studentów zagranicznych w ogólnej liczbie studentów	Konkurencyjność Krakowa, związaną ze zdolnością do przyciągania zagranicznych studentów	5,23%	silny trend wzrostowy
Liczba firm z kapitałem zagranicznym z siedzibą w Krakowie	Konkurencyjność Krakowa, związaną ze zdolnością do przyciągania zagranicznych inwestorów	1 344 (2015)	utrzymanie 2. miejsca w kraju
Liczba spółek giełdowych z siedzibą w Krakowie	Konkurencyjność Krakowa, związaną ze zdolnością do przyciągania biznesu	25 (2016)	osiągnięcie 2. miejsca w kraju

Liczba uczestników wydarzeń organizowanych przez Krakowskie Biuro Festiwalowe (KBF)	Międzynarodową i ogólnopolską pozycję Krakowa, związaną z działalnością kulturalną, wyrażoną zdolnością miasta do przyciągania uczestników najważniejszych festiwali	372 446	trend wzrostowy
Liczba pasażerów obsługiwanych przez Międzynarodowy Port Lotniczy Kraków-Balice	Dostępność Krakowa w ruchu lotniczym	4 983 645	trend wzrostowy
Odsetek mieszkańców powiatów w zasięgu dojazdu do Krakowa transportem drogowym (izochrona 60 minut)	Dostępność Krakowa w ruchu drogowym. Wskaże ona zakres populacji Małopolski, będącej potencjalnymi użytkownikami miasta, w tym pracującymi	72%	75%
Liczba pasażerów ruchu kolejowego (Szybka Kolej Aglomeracyjna)	Dostępność Krakowa w kolejowym ruchu aglomeracyjnym	4,8 mln	trend wzrostowy
Saldo migracji na pobyt stały ludności Krakowa	Atrakcyjność Krakowa jako miejsca do życia i skala zjawiska suburbanizacji	1 807	1 642
Saldo migracji na pobyt stały ludności sąsiadujących powiatów		3185	5 580
Wskaźnik naddatku czasu poświęconego na podróż w stosunku do sytuacji braku utrudnień w ruchu	Utrudnienia w komunikacji (korki), mające związek z mobilnością mieszkańców Krakowa	38%	Utrzymanie lub zmniejszanie wartości wskaźnika

Cel strategiczny II

Wskaźnik	Wskaźnik mierzy...	Stan aktualny 2016	2030
Wysokość dofinansowania projektów badawczych w krakowskich uczelniach ze środków Narodowego Centrum Nauki i Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	Zdolność środowiska akademickiego do wykorzystywania zewnętrznego finansowania dla realizowania projektów badawczych	428 mln zł (2015)	Silny trend wzrostowy
Liczba publikacji krakowskich uczelni	Aktywność środowiska akademickiego, wyrażoną liczbą publikacji	5 737 (2015)	trend wzrostowy
Liczba absolwentów studiów na wybranych kierunkach technicznych	Kapitał ludzki miasta, mierzony liczbą absolwentów kierunków technicznych	8 289	utrzymanie 1. miejsca w kraju
Pozycja najlepszej krakowskiej uczelni w rankingu „Perspektyw”	Atrakcyjność oraz kondycję krakowskich uczelni, wyrażoną pozycją w ogólnopolskim rankingu	1 (ex aequo z Warszawą) (2017)	utrzymanie 1. miejsca ex aequo w kraju
Odsetek mieszkańców posiadających wyższe wykształcenie	Kapitał ludzki miasta, wyrażony odsetkiem osób z wyższym wykształceniem	32% (2011)	niewielki trend wzrostowy
Średni wynik egzaminów maturalnych w stopniu podstawowym z matematyki	Jakość kształcenia matematyki w liceach	65%	uzyskanie 1. miejsca w kraju
Odsetek uczniów przystępujących do egzaminów maturalnych w stopniu rozszerzonym z matematyki	Odsetek uczniów przystępujących do egzaminów maturalnych w stopniu rozszerzonym z matematyki	39%	utrzymanie 1. miejsca w kraju
Średni wynik egzaminów maturalnych w stopniu podstawowym z języka polskiego	Jakość kształcenia języka polskiego w liceach	65%	utrzymanie 1. miejsca w kraju
Odsetek uczniów przystępujących do egzaminów maturalnych w stopniu rozszerzonym z języka angielskiego	Odsetek uczniów przystępujących do egzaminów maturalnych w stopniu rozszerzonym z języka angielskiego	70%	uzyskanie 1. miejsca w kraju
Odsetek mieszkańców w wieku produkcyjnym	Odsetek mieszkańców będących potencjalnymi pracownikami	61%	52%
Zatrudnienie w sektorze usług	Udział zatrudnionych w sektorze usług na tle liczby zatrudnionych ogółem	79% (2015)	87%
Skumulowana powierzchnia biurowa na wynajem w Krakowie	Przestrzeń biurową dostępną dla nowoczesnych gałęzi gospodarki	1 mln m ² (2017)	utrzymanie 2. miejsca w kraju

Cel strategiczny III

Wskaźnik	Wskaźnik mierzy...	Stan aktualny 2016	2030
Liczba uczestników imprez artystyczno-rozrywkowych	Skalę uczestnictwa w wydarzeniach kulturalno - rozrywkowych	606 081	trend wzrostowy
Odsetek czytelnictwa (1 lub więcej książek w ciągu roku)	Czytelnictwo mieszkańców, związane z priorytetem SRK 2030, która pozycjonuje Kraków jako miasto literatury	79% (2015)	trend wzrostowy
Odsetek mieszkańców korzystających z wybranych usług kulturalnych (teatr, muzeum, galeria, filharmonia, opera)	Uczestnictwo mieszkańców Krakowa w kulturze	64%	trend wzrostowy
Zadowolenie mieszkańców z dostępnej oferty kulturalnej	Ocenę oferty kulturalnej Krakowa skierowanej do mieszkańców	76%	trend wzrostowy
Liczba podmiotów w sekcji PKD kultura, rozrywka i rekreacja	Zasób rozwojowy miasta, wyrażony wielkością sektora kreatywnego (tworzonego przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą związaną z kulturą)	2 433	trend wzrostowy
Liczba absolwentów uczelni kierunków kreatywnych	Kapitał ludzki miasta, wyrażony dostępną dla sektora kreatywnego kadrą absolwentów	3 139	2. miejsce w kraju

Cel strategiczny IV

Wskaźnik	Wskaźnik mierzy...	Stan aktualny 2016	2030
Odsetek powierzchni Krakowa pokryty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	Zakres obszaru miasta Krakowa kształtowany przez samorząd planem zagospodarowania przestrzennego	48,7%	95%
Dostępność publicznych terenów zielonych dla mieszkańców	Odsetek osób mieszkających w zasięgu 300 metrów (ok. 15 minut spaceru) od zieleni miejskiej o charakterze rekreacyjnym	75% (2017)	86%
Udział lasów w powierzchni miasta ogółem	Powierzchnię lasów w relacji do powierzchni miasta ogółem	4,4%	7,0%
Liczba parków „kieszonkowych”	Liczbę małych parków (do 0,5 ha)	4 (2017)	70
Liczba dni z przekroczeniem dopuszczalnego poziomu stężeń dobowych pyłu zawieszonego PM10 w ciągu roku	Zagrożenie zanieczyszczeniem powietrza	104	poniżej 35 dni w roku
Poziom recyklingu	Postawy ekologiczne mieszkańców, wyrażone udziałem odpadów przygotowanych do odzysku w całości odpadów	33%	do 50%
Udział transportu zbiorowego w podziale zadań przewozowych	Zakres wykorzystywania komunikacji publicznej przez mieszkańców	33%	Przedział 38-42%
Udział transportu rowerowego w podziale zadań przewozowych	Zakres wykorzystywania roweru jako środka komunikacji przez mieszkańców	4,5%	Przedział 13-17%
Indeks strachu przed przestępczością	Poziom poczucia bezpieczeństwa mieszkańców	14%	trend spadkowy
Liczba przestępstw stwierdzonych ogółem w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Skalę zjawisk przestępczych w Krakowie	31,09	trend spadkowy
Odsetek mieszkańców uprawiających sport	Postawy prozdrowotne mieszkańców, wyrażone uczestnictwem w aktywnościach sportowych	31%	trend wzrostowy

Liczba Centrów Aktywności Seniora	Zaangażowanie Miasta w działania aktywizujące seniorów	26	ok. 70
Średnie dalsze trwanie życia kobiet	Kondycję zdrowotną mieszkańców Krakowa	82,6	86,1
Średnie dalsze trwanie życia mężczyzn	Kondycję zdrowotną mieszkańców Krakowa	76,3	82,4
Liczba zgonów związanych z chorobami cywilizacyjnymi w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców (choroby układu oddechowego, układu krążenia, nowotwory)	Zagrożenie chorobami cywilizacyjnymi	510,6 (2015)	415

Cel strategiczny V

Wskaźnik	Wskaźnik mierzy...	Stan aktualny 2016	2030
Frekwencja w wyborach samorządowych (wybory prezydenta I tura)	Aktywność obywatelską mieszkańców	41,9% (2014)	trend wzrostowy
Frekwencja w ramach głosowania na budżet obywatelski	Aktywność obywatelską mieszkańców	5% (2017)	trend wzrostowy
Liczba organizacji pozarządowych wnioskujących o wsparcie	Wielkość trzeciego sektora związanego z miastem (organizacje realnie funkcjonujące, podejmujące współpracę z Miastem)	1 164	trend wzrostowy
Zadowolenie mieszkańców z możliwości wpływania na władze miasta	Zdolność do prowadzenia dialogu społecznego przez administrację samorządową	22%	trend wzrostowy
Skala interwencji w ramach zadań pomocy społecznej w Gminie Miejskiej Kraków	Odsetek osób w rodzinach objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, odniesiony do liczby mieszkańców Krakowa	4,4%	trend spadkowy

Cel strategiczny VI

Wskaźnik	Wskaźnik mierzy...	Stan aktualny 2016	2030
Rating Krakowa	Wiarygodność kredytową Miasta	BBB+	Najwyższa możliwa w kraju
Liczba e-usług publicznych	Dostępność usług publicznych, które można załatwić przez Internet	104	100% świadczonych usług publicznych
Poziom długu publicznego	Relację zadłużenia do dochodów miasta	47,8%	trend spadkowy
Ogólny poziom zadowolenia z obsługi klienta w UMK w okresie ostatniego roku	Zadowolenie mieszkańców korzystających z usług Urzędu Miasta	82%	trend wzrostowy

Spis rysunków:

1. Kraków – współpraca metropolitalna
2. Kraków w sieci współpracy metropolii Europy
3. Współpraca i integracja Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego
4. Integracja systemów transportowych w Krakowie i Krakowskim Obszarze Funkcjonalnym
5. Strefy rozwoju gospodarczego i kampusy uniwersyteckie
6. Parki kulturowe – istniejące i planowane
7. Nowa Huta – dzielnica kultury
8. Podgórze – dzielnica kultury
9. Przestrzeń publiczna
10. Obszar rewitalizacji w Krakowie
11. Parki i tereny zielone w Krakowie
12. Integracja systemu transportowego w Krakowie część I
13. Integracja systemu transportowego w Krakowie część II
14. Integracja systemu transportowego w Krakowie część III